PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 70 lir

Leto XXVI. Št. 108 (7602)

TRST, sobota, 9. maja 1970

MEDTEM KO SE ŠIRI ODPOR PROTI POLITIKI BELE HIŠE

Nixon skuša pomirjevati javno mnenje in opravičiti intervencijo v Kambodži

Študentske stavke na 337 univerzah v vseh ZDA - Ameriški in sajgonski vojaški čolni po Mekongu proti Phnom Penhu - Sihanukov poziv kamboškemu narodu

WASHINGTON, 8. — Nixon je v resnih težavah. Njegovi tradicionalni opozitorji, predvsem študentje in pacifistični krogi v kongresu, zaostrujejo napade proti predsednikovi politiki v Aziji, začenjajo pa ga zapuščati tudi mnogi, ki so doslej vedno odobravali njegovo početje. Čez nekaj ur, ob 21. (ob treh ponoči po našem času), bo imel šef Bele hiše na televiziji tiskovno konferenco, na kateri bo skušal opravičevati intervencijo v Kambodži ter omiliti polemično ost nasprotnikov.

Nixon ne bo prebral nobenih uvodnih izjav, pač pa bo le odgovarjal na vprašanja časnikarjev. Sicer pa ne kaže iz njegovega govora pričakovati nobenih novosti: ponovil bo, da je bila invazija Kambodže potrebna za zaščito življenj ameriških vojakov v Vietnamu in za izpeljanje programa «vietnamizacije» ter da so vojaške operacije na kamboških tleh omejenega obsega. Pozval bo verjetno ameriško ljudstvo in «tiho večino», naj ga podpre v njegovih naporih «v iskanju pravičnega miru», do študentov pa ne bo preveč polemičen: verjetno bo dejal, da razume njihov nemir in zaskrbljenost ter jih bo pozval naj svoj odpor izražajo na demokratičen in miren način.

Nixon se torej boji notranjega odpora, ki se pa še vedno z dneva v dan veča in zajema vedno širše kroge ameriških državljanov, ter se nevarno razrašča v samem parlamentu. Deset senatorjev in poslancev, ki jih vodi pacifistični predstavnik George McGovern, je objavilo danes poziv, ki ga bo sam McGovern, če bo dobil dovoljenje, obrazložil v torek na televiziji. Poziv pravi: «Vojna v Vietnamu je trajala že preveč časa. Mi zahtevamo, naj kongres izvaja svojo ustavno oblast in naj napravi konec vojni, ki ni bila nikdar napovedana. Podpisani podpiramo popravek k zakonskemu osnutku za prekinitev vojne, ki ima namen ustaviti finančna sredstva za vojno v Kambodži, Laosu in Vietnamu». Gre za spreminjevalni predlog, o katerem razpravlja senat in ki predvideva prepoved uporabe sredstev, s katerimi razpolaga obrambno ministrstvo, za nadaljevanje operacij v Kambodži po tridesetih dneh od izglasovanja zakona. Predlog predvideva tudi, da bi predsednik po 30. juniju prihodnjega leta ne smel več uporabljati denarja Pentagona za operacije v Laosu in Vietnamu.

Senator Muskie pa je danes napovedal, da bo predložil kongresu resolucijo, katere namen je «določiti globalno politiko» za prekinitev vojne v Indokini. Resolucija predvideva umik vseh čet ter prekinitev vojaških operacij v Kambodži, prenehanje bombardiranja Severnega Vietnama, poziv za ustavitev ognja na vsej Indokini ter umik vseh ameriških čet iz azijskega Jugovzhoda v roku 18 mesecev.

Tem napadom na Nixonovo politiko se je danes pridružil ugledni glas bostonskega nadškofa kardinala Cushinga, ki je opravičil študentske nemire zadnjih dni: «Mir se bo vrnil na cestah in v univerzitetnih kampusih samo tedaj — je dejal — ko bo zavladal tudi na azijskem Jugovzhodu.» Samo konec vojne v Vietnamu lahko po mnenju kardinala pomiri nemir, ki je zavel v ameriški družbi. «Izgube naraščajo — je nadaljeval Cushing — pogumni možje pa darujejo svoja življenja v vojni, ki je za veliko število ljudi zgubila svoj pomen. Mi moramo brez odlašanja napraviti konec v tej vojni, ki je že stala toliko človeških življenj».

Na 337 ameriških univerzah so medtem v teku protestne stavke, ki se jim pridružujejo tudi akademske oblasti. Tudi danes je prišlo ponekod do spopadov med demonstranti in policijo, pozornost študentov pa je osredotočena na jutrišnjo osrednjo demonstrajio pred Belo hišo, katere se bo predvidoma udeležilo najmanj 35 tisoč oseb. Predsednik Nixon, ki je že pred nekaj dnevi ozmerjal študente s «potepuhi, ki uničujejo univerze in sežigajo knjige», je moral pod silo razmer spremeniti stališče. Tako je danes z velikim propagandističnim hrupom imenoval «posebnega svetovalca za probleme študentskega sveta», h kateremu bi se lahko obračali študentje s svojimi zahtevami in predlogi. Nixon je menda ukazal svojemu zgovornemu namestniku Spiru Agnewu, naj preneha s svojimi neokusnimi besednimi izbruhi proti mladini.

Pa tudi položaj na indokitajskih bojiščih ni tak, da bi razveseljeval šefa Bele hiše. Sicer so vojaška poročila izredno optimistična ter poudarjajo, da so našli številne «komunistične» postojanke, da so zaplenili velike količine orožja, hrane, municije, zdravil in podobno. Današnja poročila govorijo o najdbi ogromnega partizanskega taborišča z več kot petsto stavbami ali bunkerji, vendar pa je glavni cilj operacije na kamboškem ozemlju, in sicer odkritje glavnega partizanskega štaba, še vedno neuresničen.

Štirideset ameriških in šestdeset sajgonskih vojaških čolnov je začelo danes ponoči novo operacijo proti kamboškemu ozemlju. Cilj operacije je priti po reki Mekongu do prestolnice Phnom Penha, ki jo Sihanukovi partizani vedno bolj ogrožajo. Reka je delno pod nadzorstvom protivladnih sil, ki imajo med drugim v rokah postajo trajekta v Neak Leungu, zato bo prodiranje čolnov zelo problematično. Posebno bo problematično zaradi tega, ker so sajgonske vojaške oblasti včeraj javno napovedale novo operacijo, tako da ne morejo računati na možnost, da bi sovražnika presenetili. Početje sajgonskih zaveznikov je razkačilo ameriške vojaške poveljnike, sama izvedba operacije pa je v nevarnosti. Oboroženi čolni, ki so odpluli preteklo noč iz Sajgona, napredujejo izredno počasi ter so še vedno daleč od meje s Kambodžo, kamor bi morali dospeti šele jutri zjutraj.

Na področje «papaginega kljuna», s katerega se je včeraj umaknilo kakih šest tisoč sajgonskih vojakov, ki da so, kot so trdila vojaška poročila, «uspešno opravili svojo nalogo», so prišli danes ameriški oddelki, katerih namen je «onemogočiti komunistom, da bi se zopet polastili odkritih oporišč».

V Južnem Vietnamu so enote FNO preteklo noč zaostrile svojo ofenzivo ter napadle najmanj 64 ameriških in sajgonskih oporišč; najbolj siloviti napadi so bili na severnem delu države, med demilitariziranim področjem in pokrajino Tam Ky.

Princ Sihanuk je iz Pekinga naslovil na kamboški narod nov poziv, v katerem pravi, da morajo Kambodžani žrtvovati vse, da bi strmoglavili režim generala Lon Nola. Princ je obtožil vlado v Phnom Penhu, ki jo je označil za «bando šarlatanov, ki se izdajajo za branitelje nevtralnosti, neodvisnosti in ozemeljske nedotakljivosti», da je dovolila vstop na kamboško tla 60.000 možem sajgonske vlade, ki so zasedli pokrajino Svay Rieng. Sihanuk opozarja, da si je Sajgon vedno prizadeval, da bi si to pokrajino prisvojil.

Ministrski predsednik Sihanukove vlade nacionalne enotnosti Penn Nouth pa je naslovil na ameriškega demokratičnega senatorja Mika Mansfielda brzojavko, v kateri ga poziva, naj obvesti ameriško javnost o nevarnosti, ki jo je ustvarila oborožena intervencija v Kambodži. V brzojavki, katere besedilo objavlja agencija «Nova Kitajska», Penn Nouth trdi, da se bo kamboški narod boril do zadnjega moža za osvojitev pravice do življenja v svobodi in neodvisnosti ter da bo ta boj skupen s Severnim Vietnamom, s FNO in z Laosom. Kamboški predstavnik se nato zahvaljuje senatorju Mansfieldu in njegovim kolegom v kongresu zaradi njihovega «odločnega, pogumnega in pravičnega stališča» ter za njihov protest proti Nixonovemu sklepu o invaziji Kambodže.

Bašev v Atenah

ATENE, 8. — Bolgarski zunanji minister Ivan Bašev je dospel danes v Atene, kjer se bo sestal z grškimi voditelji. Gre za prvi obisk nekega bolgarskega ministra v Grčiji po državnem udaru aprila 1967. Po neuradnih vesteh bo Bašev s svojim grškim kolegom razpravljal o vprašanjih trgovinskih in turističnih izmenjav ter o izboljšanju odnosov na kulturnem področju.

ŽENEVA, 8. — Jutri se bodo v Bazlu sestali na vsakomesečnem sestanku guvernerji najpomembnejših svetovnih osrednjih bank. Prisotni bodo predstavniki ZDA, Kanade, Japonske in glavnih držav zahodne Evrope, med njimi tudi Italije.

OB 25-LETNICI OSVOBODITVE MESTA IZPOD NACISTIČNE OKUPACIJE

Danes bodo Ljubljani podelili «red narodnega heroja SFRJ»

Komemoracija na grobišču padlih na Žalah - Osrednja proslava v dvorani Tivoli

LJUBLJANA, 8. — Jutri poteka 25 let, od kar so enote narodnoosvobodilne vojske osvobodile Ljubljano izpod nacistične okupacije. Ob tem zgodovinskem jubileju so v Ljubljani priredili vrsto proslav in manifestacij, ki se bodo zaključile v nedeljo s tradicionalnim pohodom in tekmovanjem po poteh partizanske Ljubljane.

Proslave so se začele danes zvečer z osrednjo kulturno prireditvijo pod naslovom «Ljubljana, srce vseljudskega upora zoper okupatorja», na kateri so sodelovali orkester Slovenske filharmonije, mešani zbor Opere slovenskega narodnega gledališča, mešani zbor radiotelevizije Ljubljana, mešani zbor Akadamskega pevskega društva «Tone Tomšič» in igralci Drame in Mestnega gledališča.

Jutri ob 9. uri bo na grobišču padlih na Žalah komemoracija, med katero bodo predstavniki republike, mesta Ljubljane, glavnih mest drugih socialističnih republik in avtonomnih pokrajin ter predstavniki tujih prijateljskih mest, ki bodo prišli na slavje Ljubljane, položili vence. V veliki dvorani Tivoli pa bo nato najpomembnejša proslava, splošni zbor delovnih ljudi Ljubljane, na katerem bodo mestu podelili najvišje priznanje, «red narodnega heroja Jugoslavije», za svoje velike napore in žrtve v skupnem boju jugoslovanskih narodov.

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 8. — Med mnogimi prireditvami ob 25. obletnici osvoboditve in prazniku Ljubljane so danes dopoldne v prostorih Moderne galerije odprli razstavo «25 let slovenske grafike». Razstava bo z reprezentančno pa tudi strokovno odlično pripravljenim katalogom postala pomemben dokument v zgodovini novejše slovenske likovne umetnosti. Razstava daje pregled nad razvojem in rastjo grafične umetnosti pri Slovencih. Z njo sta potrjena miselnost in pravilnost prizadevanj ljubljanskega mednarodnega grafičnega bienala v okviru Moderne galerije kakor tudi ljubljanske akademije za likovno umetnost z njenimi odličnimi umetniki pedagogi. Na razstavi sodeluje 31 umetnikov, med njimi so znana imena utemeljiteljev slovenske grafike Božidarja Jakca, Mihe Maleša, Franceta Miheliča, Rika Debenjaka, kakor tudi mlajših predstavnikov tako imenovane ljubljanske šole, kot so Marjan Pogačnik, Janez Bernik, Vladimir Makuc, Andrej Jemec in Bogdan Meško. V razstavo sta vključena tudi dva slovenska umetnika, ki delujeta v tujini a sta imela velik vpliv na razvoj slovenske grafike. To sta Lojze Spacal in Zoran Mušič. Ob 25-letnici osvoboditve je dopoldne v prostorih ljubljanskega magistrata predsednik mestne skupščine Ljubljane inž. Miha Košak odprl razstavo 25 let stanovanjskega in komunalnega gospodarstva v Ljubljani. Razstava, ki je prva te vrste v Ljubljani, prikazuje razvoj stanovanjske in komunalne graditve pred vojno in po njej.

Dopoldne sta v Ljubljani odbora za samoupravljanje in notranjo politiko ter gospodarstvo izvršnega sveta Slovenije obravnavala vprašanje manj razvitih območij republike. Teze za razpravo sta pripravila zavod za planiranje in republiško tajništvo za finance. Razpravljali so o teritorialnem obsegu manj razvitih območij in o njihovih temeljnih značilnostih. Govorili so tudi o možnostih pospešenega razvoja teh območij in o ukrepih za pospeševanje gospodarskega razvoja. Odbora sta gradivo posredovala izvršnemu svetu. Pričakovati je, da bo tudi slovenska skupščina v kratkem razpravljala in sprejela ukrepe glede pomoči manj razvitim območjem Slovenije.

D. K.

Napad na Kambodžo je napad na mir in svobodo na svetu

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 8. — «Celotno slovensko in jugoslovansko javnost globoko vnemirja nov primer agresije ameriškega imperializma v Kambodži, kjer se je žarišče vojne in kršitve osnovnih človeških pravic razširilo na nova območja. Ogorčenje naše javnosti je toliko večje, ker občutimo vsak napad na neodvisnost, svobodo in mir kjerkoli na svetu tudi kot napad na lastno neodvisnost, svobodo in mir.» Tako izjavo obsodbe ameriškega napada na Kambodžo so izrekli danes predsedstvo in izvršni odbor republiške konfernece socialistične zveze Slovenije ter koordinacijski odbor za pomoč žrtvam imperialistične agresije.

Izjava poudarja, da najnovejša agresija v Aziji spodbuja tudi novo zaostritev v mednarodnih odnosih nasploh. Zato se socialistična zveza Slovenije pridružuje protestom delovnih ljudi Jugoslavije ter hkrati izraža vso podporo svobodoljubnemu kamboškemu ljudstvu in stališčem Jugoslavije, ki so bila izražena v govoru predsednika Tita in na seji zveznega izvršnega sveta. Tudi v tem primeru gre za doslednost jugoslovanske zunanje politike proti vsaki agresiji, proti slehernemu poskusu ogrožanja neodvisnosti in suverenosti narodov in držav,» pravi na koncu izjava predsedstva in izvršnega odbora SZDL Slovenije.

D. K.

V Bonnu so se prvič uradno spomnili na obletnico kapitulacije nacizma

Govor Brandta v Bundestagu o strahotah ki jih je povzročila Hitlerjeva Nemčija

Neumestno sklicevanje na «odločujoči prispevek izgnanih Nemcev z izgubljenih ozemelj» pri obnovitvi Zahodne Nemčije

BONN, 8. — Prvič po končani vojni je kancler zvezne republike Nemčije govoril v parlamentu o obletnici kapitulacije Hitlerjeve Nemčije. To pobudo je sprejel Brandt, kot ugotavljajo v Bonnu, prepričan, da noben nemški voditelj se ne more izogniti potrebi, da se spomni na to 25-letnico. Demokristanska opozicija je odločno nasprotovala govoru Brandta o kapitulaciji Nemčije v parlamentu, čeprav je potem pristala, da je ob tej obletnici govoril tudi njen predstavnik.

V svoji izjavi je Brandt poudaril, da je napravila kapitulacija pred 25 leti konec krvavemu trpljenju toliko evropskih narodov, vključno nemškega in pojasnil, zakaj se je zvezna vlada odločila za izredno uradno izjavo o tem dogodku. To je najboljši način, je dejal Brandt, «da se opozori zlasti mlada generacija o globokem pomenu tega važnega dogodka in da se prizna njegova tedanja zgodovinska vrednost».

Čeprav je kancler priznal, da so se sedanji dvajsetletni mladinci rodili po koncu vojne, da so bili sedanji tridesetletni možje tedaj otroci, ki niso razumeli dogodkov in da celo sedanji 40-letni možje se niso udeležili dogodkov iz leta 1933, ki so pripeljali na oblast pobudnike velike vojne, je Brandt opozoril, «da se ne more nihče izogniti zgodovini, ki jo je podedoval». Brandt je nato poudaril, da je bilo to, kar so številni nemški prebivalci pred 25 leti smatrali za dan narodnega žalovanja, za druge narode začetek popolne osvoboditve izpod tujega jarma, terorja in strahu. Toda tudi za velik del nemškega naroda, je poudaril kancler, je tisti dan predstavljal odlično priložnost za preporod

Potem ko je Brandt govoril o velikih dosežkih zvezne republike za obnovitev države je dejal: «Tega bi ne mogli napraviti brez odločujočega prispevka izgnanih Nemcev z izgubljenih ozemelj in beguncev iz Vzhodne Nemčije». Ta del Brandtove izjave je v polnem nasprotju z vsem ostalim njegovim govorom, ker se sklicuje posredno na zahodnonemške revanšistične organizacije, ki z raznimi nacističnimi gesli zahtevajo obnovitev «velike Nemčije» in ne priznavajo obstoječih meja v Evropi.

Ob koncu govora je Brandt pozval mladino, ki ni preživela strahotnih vojnih izkušenj, da ne sme ignorirati žalostnih izkušenj, kakor tudi se ne sme iskati v radikalnih stališčih nadomestilo za demokracijo. Radikalizem, je ugotovil Brandt, lahko postavi v nevarnost poskuse in napore za pomirjenje z državami Vzhodne Evrope.

Med podedovano žalostno resnico vojne, je dejal Brandt, so sedanje meje, razdelitev Nemčije in Odra - Nisa. Toda obstajajo tudi dejstva, ki dajejo upanje, in sicer, da ni mogoče zanikati, da obstajajo nemški narod, tesna povezava zahodnega Berlina z Zvezno republiko Nemčijo in neizpodbitno dejstvo, ki se imenuje Evropa. Brandt je zaključil z ugotovitvijo, da bo lahko samo mir v Evropi omogočil Nemcem, da bodo prebrodili del zgodovine, ki je predstavljala leta 1945 toliko gorja za ves nemški narod.

V imenu demokristjanske parlamentarne skupine je govoril von Weizsaecker, ki je skušal zmanjšati pomen današnje obletnice in jo postaviti v perspektivo celotne politične koncepcije, ki je navdihovala delovanje preteklih zveznih vlad. Pri tem je poudaril, da njegova stranka obsoja zamisel, da bi se začela med strankami tekma za «osvojitev preteklosti». To kar je danes važno, je dejal demokristjanski predstavnik, je gospodariti nad sedanjostjo, čeprav je očividno, da se ne moremo ločiti od zgodovine.

Potem ko je priznal, da je 8. maj leta 1945 pomenil konec nacionalizma in predvsem številnih nacističnih zločinov, je dodal, da se je nov «totalitaristični sistem uveljavil na nemškem ozemlju in da se je Stalin s svojim zatiralnim sistemom zasidral v srce Evrope in zasedel področja, ki jih je zapustil Hitler». V tem smislu se je tudi Weizsaecke spomnil na «izgnane Nemce in begunce» ter poudaril, da hočejo ti prispevati v naporih za pomiritev. «To pa bodo čimbolj učinkovito delali, če bodo slutili, da smo vsi z njimi solidarni».

V MOSKVI POČASTITEV ZMAGE NAD NACIFAŠIZMOM

Maršal Grečko o odločujoči vlogi Rdeče armade v zadnji vojni

Obsodba ameriškega imperializma - Socializem ne potrebuje vojne za širjenje svojih idealov

MOSKVA, 8. — V velikem kremeljskem avditoriju so danes v Moskvi slovesno proslavili 25-letnico zmage nad nacistično Nemčijo. Na proslavi so bili najvišji predstavniki Sovjetske zveze Brežnjev, Kosigin, Podgorni in številne druge osebnosti, med katerimi tudi voditelj sovjetskih sindikatov Šeljepin. Glavni govor je imel obrambni minister Grečko, ki je najprej poudaril, da je bila sovjetska fronta v zadnji svetovni vojni odločilna za ves čas vojne, medtem ko je danes vojaška moč Sovjetske zveze in socialističnih držav glavni činitelj na mednarodni pozornici. V svojem govoru je Grečko omenil tudi Stalina, kot je to storil Brežnjev ob proslavi 20-letnice zmage nad nacifašizmom.

Maršal Grečko je obširno govoril tudi o sovjetski vojaški obveznosti v Aziji. Pri tem je dejal, da interesi Sovjetske zveze in mednarodnega socializma obvezujejo Sovjetsko zvezo, da resno pomisli na spremembo vojaškega in političnega položaja na Daljnem vzhodu. «Sprejeli smo in v prihodnosti bomo še sprejeli vse potrebne ukrepe, da bo naša obramba tako na zahodu kot na vzhodu ostala trdna in neuničljiva». Grečko je nadalje poudaril, da socialistične države ne smatrajo vojne za edino sredstvo proti imperializmu. Dejal je, da bi nova svetovna vojna imela za nujno posledico «padec imperializma kot svetovnega sistema». Kljub temu pa, je poudaril, «vojna ni v nobenem primeru obvezni pogoj za svetovno zmago socializma. Najbolj človeški režim, se pravi socializem, ne potrebuje vojne za širjenje svojih idelalov».

Ko je maršal Grečko govoril o ameriškem napadu v Kambodži in zaostritvi spopada med Izraelom in Arabci, je poudaril, da so sedanji vznemirljivi dogodki posledica razširitve ameriške agresije v jugovzhodni Aziji in prehod na nenapovedano vojno na Bližnjem vzhodu.

Sovjetski obrambni minister je dejal, da je sedanji položaj v Evropi nestalen predvsem zaradi nadaljevanja revanšističnih pozivov proti pomiritvi v Zahodni Nemčiji. Sovjetska zveza je prepričana, je dodal Grečko, da dodočnost Zvezne republike Nemčije ne tiči v «novih avanturah», marveč v miru in sodelovanju z drugimi državami, vključno s Sovjetsko zvezo. Pri tem je poudaril, da vojaška moč varšavskega pakta zagotavlja mir in je v stanju, da premaga katerekoli agresivne težnje imperializma. Ob zaključku svojega govora je sovjetski obrambni minister izrazil zahvalo vsem silam, ki so prispevale k zmagi nad nacifašizmom. V tej zvezi se je najprej zahvalil osvobodilnim gibanjem in najrazličnejšim ilegalnim oboroženim silam ter še posebno omenil odporniško gibanje v Franciji, Italiji, Norveški, Danski in Belgiji. Iz poročila agencije ANSA, iz katerega povzemamo Grečkov govor, sovjetski maršal ni ob tej priložnosti omenil junaškega boja jugoslovanskih narodov.

Sovjetski veleposlanik, poveljnik sovjetskih sil in skupina generalov sovjetske vojske v Vzhodni Nemčiji, skupno s diplomatskimi predstavniki ostalih držav vzhodne Evrope in člani njihovih družin, so danes počastili spomin 25-letnice zmage nad Hitlerjevo Nemčijo s slovesnostjo pred spomenikom padlim ruskim vojakom v zahodnem Berlinu.

Gromikovi predlogi za utrditev mednarodne varnosti

MOSKVA, 8. — V pismu, ki ga je poslal danes generalnemu tajniku OZN U Tantu, sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko predlaga, naj bi na 25. zasedanju generalne skupščine svetovne organizacije sprejeli resolucijo o vprašanju utrjevanja mednarodne varnosti.

Gromiko predlaga sedem točk, ki naj bi jih po mnenju sovjetske vlade resolucija vsebovala, in ki bi pripomogle k povečanju učinkovitosti organizacije kot sredstva za dosego miru. Te točke so:

Prepoved vsakršne okupacije ozemelj druge države ter umik vseh tujih čet na teh ozemljih.

Razvoj in delovanja OZN kot organizacije, ki je odgovorna za ohranitev miru in mednarodne varnosti.

Spoštovanje načela miroljubne koeksistence s strani vseh držav v njihovih mednarodnih odnosih.

Nujnost, da se uresniči popolna razorožitev ter da se sprožijo takojšnji ukrepi za delno razorožitev.

Ustvarjanje regionalnih sistemov kolektivne varnosti.

Prepoved vseh pobud za uničenje naronoosvobodilnih gibanj ter priznanje neodvisnosti vseh narodov.

Utrjevanje mednarodne varnosti kot sredstva za razvoj gospodarskega in družbenega sodelovanja med vsemi narodi sveta.

TITO IN KAUNDA NA LJUDSKEM ZBOROVANJU V BORU

Predsednika Jugoslavije in Zambije ostro obsodila napad ZDA na Kambodžo

V Beogradu demonstracije proti ameriški agresiji - Danes v Beogradu slovesna proslava 25-letnice zmage nad nacifašizmom

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 8. — Prebivalci rudarskega mesta Bor so priredili danes topel sprejem predsedniku Jugoslavije Titu in njegovemu gostu predsedniku Zambije Kaundi, ki sta obiskala Bor, kjer sta ob ogledu rudniških naprav govorila na velikem ljudskem zboru, katerega se je udeležilo okrog 60.000 prebivalcev mesta in okoliških krajev. V svojih govorih sta predsednika poudarila razvoj prijateljskega sodelovanja med obema državama in izrazila prepričanje, da se bo to sodelovanje tudi v bodoče nadaljevalo. Predsednik Tito je med drugim obudil spomin na svoj nedavni obisk v Zambiji, poudaril pomen bodočega sestanka neuvrščenih na vrhu, ki bodo začetek septembra v glavnem mestu Zambije v Lusaki.

Tito je poudaril, da je imperializem postal danes pravi zmaj, ki skuša požreti posamezne narode. Tem nameram imperializma se mali narodi lahko uprejo samo, če bodo enotni. «Sodim, je dejal Tito, da je sila zavesti človeštvo še vedno najmočnejši dejavnik na svetu. Mi vidimo sedaj v primeru Kambodže, da je ves svet pričel protestirati in da v sami Ameriki napredni ljudje obsojajo politiko svoje vlade». Tito je ugotovil, da so stališča Jugoslavije in Zambije v zunanji politiki popolnoma enaka.

Glede bodočega sestanka na vrhu, je predsednik Jugoslavije pripomnil, da se bodo neuvrščene države zavzele za univerzalnost svetovne organizacije, v kateri morajo iti zastopani vsi narodi, da bi se lažje skupno borili proti nastopajočemu imperializmu.

Po mitingu sta predsednika obiskala gradbišče električne centrale v Železnih vratih, zatem sta se s soprogami in ostalimi člani spremstva po Donavi vrnila v Beograd.

Beograjčani so tudi danes nadaljevali s protesti proti intervencijam ameriških čet v Kambodži. Na protestnih sestankih v podjetjih, na fakultetah, ustanovah, šolah in organizacijah socialistične zveze so udeleženci zahtevali takojšen umik ameriških čet iz Kambodže in Vietnama. S teh sestankov so udeleženci poslali brzojavke predsedniku Titu, v katerih soglašajo z njegovim odločnim nastopom proti ameriški agresiji v Kambodži. V znak protesta proti ameriškemu napadu na Kambodžo je včeraj skupina študentov razbila šipe na razstavnih oknih ameriške čitalnice v Knez Mihajlovi ulici. Sinoči je večja skupina študentov posedla na pločnike ulice pred ameriško čitalnico ter s petjem revolucionarnih pesmi protestirala proti ameriški napadalni politiki v jugovzhodni Aziji.

Petindvajseta obletnica zmage nad fašizmom in osvoboditev Jugoslavije bo jutri v Beogradu obeležena z veliko vojaško parado enot JLA in enot splošne ljudske obrambe. Parada bo po Bulevaru revolucije, mimo zvezne skupščine in skozi središče mesta. Na slovesni tribuni pred zvezno skupščino bodo vrhovni poveljnik oboroženih sil Jugoslavije predsednik Tito in njegov gost predsednik Zambije Kaunda ter druge ugledne jugoslovanske osebnosti in številni inozemski gostje, med njimi vojaške delegacije vseh zavezniških držav v drugi svetovni vojni.

B. B.

Ameriški oklepni oddelki prodirajo v notranjost kamboškega ozemlja

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 19,7 stopinje, najnižja 13,2, ob 19. uri 13,6, zračni tlak 1014 narašča, veter 4 km/h vzhodnik, vlaga 87 odst., nebo 5 desetink pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 13 stopinj, dežja je padlo 1 mm.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 9. maja
GREGORIJ
Sonce vzide ob 4,42 in zatone ob 19.21 — Dolžina dneva 14.39 — Luna vzide ob 6.55 in zatone ob 23.50
Jutri, NEDELJA, 10. maja
IZIDOR

Z VČERAJŠNJE TISKOVNE KONFERENCE

Pomembna vloga Tržaške hranilnice v lokalnem in deželnem gospodarstvu

Zanimivo poročilo glavnega ravnatelja Deliseja - V zadnjem času je tudi na tržaškem trgu pričelo primanjkovati razpoložljivega denarja

Na ravnateljstvu Tržaške hranilnice je bila včeraj opoldne tiskovna konferenca, na kateri so najvišji predstavniki ustanove orisali časnikarjem najnovejši razvoj gospodarskih dejavnosti na Tržaškem in v deželi ter lanske uspehe hranilnice.

Po kratkih pozdravnih besedah predsednika dr. Jauta je podpredsednik dr. T. Puecher obrazložil glavne postavke iz bilance, ki je bila predložena in sprejeta na občnem zboru hranilnice 30. aprila letos.

Sledilo je daljše poročilo glavnega ravnatelja hranilnice dr. Deliseja, ki se je najprej dotaknil nekaterih širših problemov s področja svetovnega gospodarstva, nato pa prešel na razvoj krajevnega gospodarstva in hranilnice kot sestavnega dela tega gospodarstva.

Glede lanskoletnega razvoja ekonomije na Tržaškem je govornik naglasil, da je bil v glavnem zadovoljiv. Med vsemi pridobitnimi panogami je doživela največji razmah industrija, kar se je občutno poznalo tudi pri celokupni zaposlitvi delovne moči našega področja. Kar se obsega zaposlenosti tiče, pa smo lani prvič po letu 1963 zabeležili ponoven napredek.

V okviru industrije pa se je lani še posebno razvilo gradbeništvo, kar se je zopet ugodno odrazilo tudi na številnih drugih področjih. Tržaška hranilnica je bila močno prisotna v teh dejavnostih, bodisi s podeljevanjem kreditov za nakup novozgrajenih stanovanj, bodisi s podeljevanjem posojil samim graditeljem. V večini primerov je tudi lani šlo za nakup stanovanj, s pomočjo deželnega prispevka za delno kritje obresti na ustrezna posojila. Zmanjšal pa se je lani obseg novo projektiranih stanovanjskih blokov, kar zbuja skrbi za razvoj gradbene dejavnosti v bližnji prihodnosti.

Blagovni promet čez naše področje se je lani kakovostno in deloma tudi količinsko izboljšal, vendar je to področje močno občutilo posledice dolgotrajne zapore Sueškega prekopa in povečane konkurenčnosti jugoslovanskih in severnoevropskih luk.

Ugoden razvoj gospodarstva v krajevnem merilu je razviden iz podatkov, ki se nanašajo na obseg bančnih naložb: te so poskočile s 196 milijard v letu 1968 na 250 milijard v lanskem letu, kar pomeni prirastek za 27,8 od sto, medtem ko velja za vso državo povečanje v razmerju le 14,8 od sto. V tem okviru je Tržaška hranilnica tudi lani krepko posegla v gospodarstvo ter povečala svoje naložbe kar za 36 od sto.

Poleg stalne pomoči, ki jo je tudi lani nudila industrijskim in trgovskim podjetjem na Tržaškem, je hranilnica sprejela več obveznosti v zvezi s podeljevanjem dolgoročnih posojil raznim ustanovam in zavodom za razne pobude v javno korist. Prav tako živahno je bilo lansko poslovanje oddelka za podeljevanje posebnih kreditov, tako iz Krožnega sklada, iz skladov za kreditiranje kmetijstva, obrtništva, itd.

Nekoliko manj zadovoljivo pa se je lani razvilo bančno poslovanje kar zadeva zbiranje denarnih vlog; konec leta 1968 je ustrezna postavka znašala 375 milijard, konec lanskega leta pa 411 milijard lir. Postavka se je po vsem tem povečala le za 9,5 od sto, to je v znatno manjši meri kakor v ostali Italiji. V tem okviru pa so se denarne vloge (hranilne in kontokorentne) pri sami Tržaški hranilnici dvignile za 14,9 od sto, ter dosegle hkrati z depoziti javnih ustanov okoli 255,5 milijarde lir.

V zadnjem trimesečju lanskega leta se je tudi med tržaškimi bankami vnela huda konkurenca glede zbiranja denarnih sredstev pri varčevalnih in poslovnih ljudeh. V tem boju je Tržaška hranilnica trdno obdržala svoj položaj, čeprav je v zadnjem času opaziti, da je skupen obseg razpoložljivih denarnih sredstev tudi na tržaškem trgu ožji kot pred časom.

Govornik je nato kratko povzel nekatere druge pobude Tržaške hranilnice v lanskem letu ter navedel med drugim odprtje nove poslovalnice na Proseku, nadaljevanje posrečene pobude glede podeljevanja posojil delavcem in uradnikom (do 3,000.000 lir in vračljivih v 40 obrokih), itd. Nekatere izmed teh pobud so naletele na tako ugoden sprejem pri širokem občinstvu, da so jih po Tržaški hranilnici začele uvajati tudi druge banke v deželi in sama deželna uprava. Povpraševanje poslovnih krogov po posojilih Tržaške hranilnice se iz leta v leto veča, je zaključil govornik, sredstev za to pa je začelo primanjkovati; od razpoložljivosti teh sredstev bo torej v prihodnje odvisno, v kakšni meri se bo poslovanje hranilnice lahko razvilo, oziroma v kakšni meri bo ustanova lahko ugodila številnim prošnjam.

Volilna zborovanja

KPI: *Danes* ob 11. uri bo govoril na Trgu sv. Antona kandidat za pokrajinske volitve Stojan Spetič. Ob 19,30 uri pa bo govoril v Ul. Archi pri Sv. Alojziju nosilec liste KPI za pokrajinske volitve Mario Colli.

Jutri ob 10. uri bo zborovanje v Ul. Koštalunga. Ob 11. uri bo govoril v Gabrovcu kandidat za pokrajinske volitve Slavko Štoka, ob isti uri bo zborovanje v Ul. Grandi, ob 11.30 bo govoril v Saležu Slavko Štoka, ob 11.45 bo zborovanje v Ul. Grego v naselju San Sergio.

PSI: *Jutri* ob 11. uri odpre PSI svojo volilno kampanjo na Trgu Goldoni, kjer bosta govorila pokrajinski tajnik Gianni Giuricin in senator Lino Januzzi.

13. maja stavka slovenskih šolnikov

Sindikat slovenske šole v Trstu napoveduje za sredo, 13. maja enodnevno stavko vseh šolnikov ter upravnega in pomožnega osebja v službi na slovenskih šolah na Tržaškem.

Kandidatna lista PSI za miljsko občino

Včeraj je PSI predložila naslednjo kandidatno listo za miljski občinski svet: upokojenec Pietro Robba, delavec Fernando Ulcigrai, delavec Livio Nicolini, delavec Karel Božeglav, pomorščak Pietro Bussi (neodvisen), študent Loris Čok (neodvisen), gospodinja Anna Ulcigrai, učitelj Fulvio Galdini, delavec Riccardo Gieftich, vodja podjetja Ricciotti Giorgi, uradnik Marino Millo, delavec Livio Novello, delavec Valerio Pettarosso, upokojenec Giovanni Pitacco, delavec Tullio Pelos, delavec Corrado Quagliarello, upokojenec Giacomo Rizzi, delavec Evlio Russignan, delavec Giovanni Trevisan (neodvisen), delavec Sergio Tulliach, uradnik Mario Vatovec.

Danes prekinitev toka v dolinski občini

ENEL v Trstu sporoča, da bo danes, 9. t. m. zaradi nujnih del na vodu visoke napetosti, prekinjena dobava električnega toka od 13. do 17. ure na vsem področju dolinske občine razen na področjih Mačkovelj, Dolge krone in Frankovca.

PRI MINISTRSTVU ZA ZUNANJO TRGOVINO V RIMU

Poseben urad za reševanje problemov dežele in Trsta

Uradu, ki se bo ukvarjal prednostno z vprašanji zunanje trgovine, načeluje novo imenovani podtajnik ministrstva za zunanjo trgovino Belci

Pri ministrstvu za zunanjo trgovino v Rimu so te dni odprli poseben urad za reševanje problemov Furlanije - Julijske krajine in Trsta, kateremu bo načeloval novoimenovani podtajnik za zunanjo trgovino Belci. Pobudo za odprtje takšnega urada je dal sam poslanec Belci, minister Zagari pa je pristal na ustrezen predlog in izdal potreben dekret.

Pristojnost novega urada bo krila celotno področje, ki spada v delokrog ministrstva za zunanjo trgovino v odnosu do naše dežele.

Tukajšnji in deželni poslovni krogi so močno čutili potrebo po odprtju takšnega urada pri ministrstvu, v katerega pristojnost spada zelo velik delež tržaškega in deželnega gospodarstva. Prav tako se je čutila potreba, da bi reševanje ustreznih problemov lahko zaupali posebnemu organu in ne le običajnim kanalom, saj ima tudi gospodarski položaj naše dežele svoje posebne in svojstvene probleme.

Glavna naloga novega urada pa ne bo v tem, da bo reševal akte ministrstva za zunanjo trgovino; ta urad ne bo torej le sredstvo za hitrejše reševanje aktov, ampak njegova naloga bo predvsem promocionalne narave. Urad bo poskoval kolikor mogoče gibčno in funkcionalno in bo imel široke možnosti samostojnega odločanja.

Področja, na katerih se bo najbolj udejstvoval, so predvsem zunanja trgovina, ki jo bo urad skušal čim bolj pospešiti in razvijati. Na osnovi bilateralnih sporazumov uživa naša dežela na tem področju danes že nekatere olajšave, ki veljajo posebej za Trst. Na tej poti namerava urad krepko nadaljevati v prihodnosti in sprožiti nove tovrstne pobude ob priliki obnovitve sporazumov. Pri tem sta v ospredju zlasti avtonomni račun za maloobmejni blagovni promet z Jugoslavijo in sporazum s Češkoslovaško za blagovni tranzit čez tržaško luko. Poslovanje urada se bo po vsem tem lahko ugodno odrazilo tudi v okviru tržaške luke, in sicer toliko bolj, ker je bilo podtajniku Belciju v okviru ministrskih pristojnosti izrecno poverjeno vprašanje italijanskih luk.

Urad se bo nadalje bavil s sejemskimi in drugimi propagandnimi prireditvami v tujini, z izmenjavo obiskov in študijskih pobud ipd. in to v tesni povezavi z Zavodom za zunanjo trgovino ICE.

Urad, ki je dobil naziv «Ufficio Friuli - Venezia Giulia — Trieste» je že začel z delom, njegovo vodstvo pa je bilo poverjeno funkcionarju dr. Borgnii, ki je do nedavnega vodil zunanjetrgovinski oddelek pri generalnem vladnem komisariatu v Trstu in ki torej zelo dobro pozna probleme, za katere bo urad pristojen.

Prosvetno društvo Ivan Cankar

priredi v sredo, 13. t. m. ob 20.30 v društveni dvorani predavanje **DANILA TURKA - JOCA** o kulturnem udejstvovanju med NOB na Primorskem.

Vljudno vabljeni vsi!

ODBOR ZA PROSLAVO 25. OBLETNICE OBNOVITVE SLOVENSKE ŠOLE

vabi

k osrednji jubilejni prireditvi osnovnih šol

ki bo DANES, 9. maja ob 17. uri v veliki dvorani Kulturnega doma.

Spored izvajajo učenci slov. osnovnih šol s Tržaškega ozemlja.

Ob priliki 25. obletnice osvoboditve ter prenovitve vaškega spomenika padlim, bo v nedeljo, 10. maja ob 15. uri

V GROPADI

VAŠKA PROSLAVA V SPOMIN PADLIH

Nastopili bodo: GODBA NA PIHALA PARMA IZ TREBČ, PEVSKI ZBOR IZ PADRIČ, BAZOVICE IN TREBČ.

Priložnostni govor bosta imela poslanec tov. ALBIN ŠKERK in tov. MIRO KENDA.

Med izvajanjem programa bodo na sporedu recitacije partizanskih poezij.

Prosvetno društvo «SLAVKO ŠKAMPERLE» vabi na

SVEČANO PROSLAVO 25. OBLETNICE OSVOBODITVE

V nedeljo, 10. maja ob 11. uri v društvenih prostorih na stadionu «Prvi maj»

Otvoritev razstave narodnoosvobodilne borbe

V torek 12. maja ob 20.30 bo predaval **DANILO TURK - JOCO** o **Kulturnem udejstvovanju med NOB na Primorskem**

V petek, 15. maja ob 20.30 je na sporedu predavanje **DRAGA PAHORJA** o **Šolstvu med narodnoosvobodilno borbo**

V nedeljo, 17. maja ob 11. uri na Vrdelski cesti pred obnovljeno spominsko ploščo padlih Svetoivančanov na pročelju Narodnega doma

Zaključna svečanost z govori, recitacijami in pevskim nastopom.

Slovensko gledališče v Trstu

Danes, 9. maja ob 20. uri v AJDOVŠČINI
v ponedeljek, 11. maja ob 20. uri v IZOLI

Ignazio Silone

PRIGODA UBOGEGA KRISTJANA

Prvič v slovenščini!

ZDRUŽENJE PEVSKIH ZBOROV PRIMORSKE — SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

priredi v nedeljo, 10. maja 1970 ob 20. uri v Kulturnem domu v Ajdovščini zaključni

koncert

zborovske revije

PRIMORSKA POJE

Nastopili bodo:

ŽENSKI ZBOR IZ POSTOJNE
MOŠKI ZBOR VASILIJ MIRK s Proseka-Kontovela
MEŠANI ZBOR JACOBUS GALLUS iz Trsta
MOŠKI ZBOR SREČKO KOSOVEL iz Ajdovščine
MOŠKI ZBOR ZARJA iz Trbovelj, kot gost.

Vabljeni!

Slovensko gledališče v Trstu
KULTURNI DOM

V nedeljo, 10. maja ob 16. uri OKOLIŠKI ABONMA

István Örkény

TOTOVI

komedija v dveh delih

ZADNJIČ V SEZONI 1969-70!

Avtobusi za okoliški abonma: **Avtobus št. 1:** Nabrežina 15.10, Sv. Križ 15.15. **Avtobus št. 2:** Sesljan 14.15, Vižovlje (križišče) 14.20, Mavhinje 14.25, Prečnik 14.30, Sempolaj 14.35, Trnovca 14.40, Saležt 14.45, Mali Repen 14.50, Briščiki 14.55, Veliki Repen 15.00, Repentabor 15.05, Col 15.05, Prosek 15.20, Kontovel 15.20.

GOSTOVANJE NARODNEGA GLEDALIŠČA «IVAN ZAJC» Z REKE

V četrtek, 14. maja ob 21. uri, v nedeljo, 17. maja ob 16. uri

Ivo Tijardović

MALA FLORAMYE

opereta v treh dejanjih

Dirignet: ING PERISIĆ
Scenograf: DORIAN SOKOLIĆ
Koreografi: NADA HERZOG, OLGA ORLOVA, EDO VERDONIK
Režiser: MIODRAG LONČAR
Kostumograf: RUŽICA SOKOLIĆ
Asistent režije: STEVO VUKAS

Prodaja vstopnic ob delavnikih od 12. do 14. ure ter eno uro pred začetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; ob nedeljah in praznikih eno uro pred začetkom predstav. Rezervacije po telefonu 734265. Abonenti SG imajo 50 % popusta.

PROSVETNO DRUŠTVO V ŠKEDNJU

priredi v torek, 12. t. m. ob 20.30

kulturni večer

DOMAČI KRAJI IN LJUDJE

Poslušali bomo pesnico **Marijo Mijot**, ki bo recitirala svoje pesmi v domači govorici tržaške okolice. Njeni besedi se bodo prilegale projekcije barvnih diapozitivov

Maria Magajne

Večer obeta biti domač in prijeten, zato vabljeni vsi!

SLOVENSKI KLUB

V torek, 12. maja 1970 ob 20.30

IZIDOR PREDAN, predsednik p. d. IVAN TRINKO v Čedadu, bo govoril o temi

Položaj beneških Slovencev ob 25-letnici osvoboditve

Član Slovenskega gledališča STANE RAZTRESEN bo prebral nekaj pesmi in odlomkov iz Trinkovih del.

Vljudno vabljeni.

PROSVETNO DRUŠTVO «FRANCE PREŠEREN» Boljunec

bo letos proslavilo

STOLETNICO ČITALNICE

Osrednja proslava, katere podroben spored bo javljen kasneje, bo v nedeljo, 17. maja, v petek, 15. maja, pa bo društvo odprlo razstavo, na kateri bo prikaz življenja v Boljuncu nekoč in danes.

Proslava 25. obletnice osvoboditve v Zgoniku

v nedeljo, 10. maja, ob 11. uri

Na sporedu:

Govori župana in zastopnikov združenja ANPI
polaganje vencev
nastopi šolskih otrok, pevskega zbora «Rdeča zvezda» ter proseške godbe na pihala.

K številni udeležbi vabi:

Občinska uprava

Zvečer v Pomorski postaji

Tretje vabilo na glasbo

Danes zvečer ob 21. uri bo imel Tržaški komorni orkester pod vodstvom dirigenta Fabia Vidali v salonu Pomorske postaje na Nabrežju N. Sauro tretji koncert v ciklu «Povabilo na glasbo», za katerega je dala pobudo SAL (Società Artistico Letteraria) s pristopom Tržaške hranilnice ter krožkov raznih velikih tržaških podjetij. Program je v celoti posvečen uverturam Haendla, J. S. Bacha, Glucka ter v krstni izvedbi burleskni uverturi Maria Siminija v avtorjevi izvedbi ter uverturi - suiti, ki jo je prav za ta komorni orkester napisal prof. Ubald Vrabec. V Bachovi skladbi bo solist flavtist Giorgio Blasco.

Vstop prost za člane pobudnikov in krožkov ter za vse, ki jih glasba zanima.

NA POBUDO MLADINE KPI, PSI IN PSIUP

V sredo pohod solidarnosti z indokitajskim ljudstvom

Pohod se začne ob 18. uri pri Sv. Jakobu
Poziv strankam in sindikatom

Tajništva mladinskih federacij KPI, PSI in PSIUP priredijo v sredo 13. t.m. ob 18. uri manifestacijo solidarnosti z indokitajskimi narodi, ki so jih napadle ZDA. Mladinci pojdejo v protestnem sprevodu, ki se začne pri Sv. Jakobu.

Mladinske federacije so poslale pokrajinskim tajništvom ACLI, ANPI, KD, CCdL, CGIL, CISL, KPI, PSI, PSU, PSIUP in UDI pismo, v katerem izražajo ogorčenje nad načrtnim ameriškim napadom v Kambodži. Ta napad odkriva načrt razširitve imperialistične vojne v okviru reakcionarne ofenzive, ki je naperjena tako v Grčiji, Italiji in Španiji kakor v Vietnamu proti delavskemu gibanju in demokratičnim silam. Spričo napada ZDA pozivajo mladinci tržaške demokrate in še posebno sindikate, naj ustvarijo tudi v Trstu enotno gibanje za obrambo miru, svobode in neodvisnosti narodov. Poleg tega naj italijanska vlada odločno obsodi napad. Končno pozivajo vse omenjene organizacije in stranke, naj se pridružijo protestnemu pohodu.

Slovesno izkrcanje žrtev iz Somalije

Včeraj dopoldne so na pomolu bersaljerjev izkrcali z ladje «Europa» krste s posmrtnimi ostanki 25 italijanskih vojakov in civilistov, ki so izgubili življenje v Somaliji. Žalni slovesnosti so prisostvovali predstavniki vojske, general Deolfini v svojstvu komisarja za svečanosti za padlimi v vojni, predstavniki bojevniških organizacij s prapori, svojci in častni oddelek vojske, kakor tudi posadke vojnih ladij, ki so zasidrane v pristanišču pod poveljstvom kontraadmirala Giuseppa Tagliettija. Žalne melodije je izvajala godba regimenta Sassari, med slovesnostjo pa sta dve letali preletavali mesto in odvrgli vence in cvetje na morje.

Male krste, prekrite z državno zastavo, so potem odpeljali v kostnico v Redipugli, kjer jih bodo položili k počitku.

OBVESTILO IZLETNIKOM V RIM - NEAPELJ!

Vse naročnike in čitatelje Primorskega dnevnika, ki so se prijavili za izlet v Neapelj prosimo, da nujno poravnajo vpisnino za izlet, sicer jih bomo morali žal črtati iz seznama izletnikov.

Včeraj ob 8.20 je na oddelku za oživljanje glavne bolnišnice izdihnil 73-letni upokojenec Giovanni Perkut iz Ul. della Guardia 4, ki je 31. marca letos v portiču miramarskega gradu verjetno zaradi slabosti zdrsnil in padel v morje.

Prognoza okrevanje je bila tedaj 10 dni.

Izleti

Podporno društvo v Rojanu priredi v nedeljo, 17. maja t. l. avtobusni izlet na Sv. Goro (Skalnico) in v Dobrovo, kjer bo ogled vinske kleti. Odhod bo ob 7. uri izpred rojanske cerkve. Cena izleta s kosilom in prevozom z žičnico je 3.200 lir. Prijave sprejema gostilna Skerlavaj, Ul. Moreri do 10. maja. Za pojasnila lahko telefonirate od 19 do 21. ure na št. 64-480 in 61-151. Vabljeni člani in prijatelji!

SPDT priredi 17. t. m. smučarski izlet na Krvavec. Prijave sprejema do 14. t. m., v Ul. Geppa 9, Norči Zavadlal.

VČERAJ PONOČI V ISTRSKI ULICI

Do smrti povozil priletno žensko zbežal, nato pa se javil policiji

Nesrečnica je zaradi hudih notranjih poškodb izdihnila tri ure po sprejemu v bolnišnico

Še ni popolnoma odjeknila vest o strahotni prometni nesreči, ki se je pripetila včeraj ponoči nekaj po 22. uri pri Stivanu, ko je prišlo skoraj ob isti uri v Istrski ulici v višini poslopja št. 56 do druge smrtne prometne nesreče, katere žrtev je postala 76-letna Maria Avale vd. Barilla iz Ul. Bergamasco 16.

Barillova je ob tisti uri prečkala na prehodu za pešce cesto, ko jo je v hipu podrl avto znamke fiat 850. Priletna ženska je obležala na asfaltu nezavestna v mlaki krvi, avtomobilist pa, ko je začutil močan sunek, ki je podrl Barillovo, je še bolj pritisnil na pospešnik in nadaljeval svojo blazno vožnjo proti mestnemu središču.

Nekdo pa je bil toliko priseben, da si je hitro izpisal številko evidenčne tablice avta brezvestnega «cestnega gusarja» in jo nato posredoval karabinjerjem iz Istrske ulice, ki so prihiteli na kraj nesreče in tudi telefonsko obvestili bolničarje RK. Le-ti so z rešilnim avtom nemudoma odpeljali ponesrečenko v glavno bolnišnico, kjer so jo zaradi pretresa možganov, hudih ran po čelu, številnih kostnih poškodb ter zloma leve noge sprejeli na nevrokirurškem oddelku s pridržano prognozo.

Vse zdravniške nege pa so bile zaman, kajti nesrečnica je tri ure po sprejemu v bolnišnico, v hudem šoku, izdihnila.

Medtem pa so karabinjerji pričeli z raziskovanji, da bi izsledili neznanca, ki je smrtno povozil žensko. S pomočjo številke evidenčne tablice so tako ugotovili ime šoferja, 24-letnega Vassilija Mastrosimoneja, rojenega v Sofiji, stalno bivajočega pa v našem mestu, v Ul. SS. Martiri 14. Le-ta, niti pol ure po prometni nesreči, ni več prenesel hudih očitkov vesti in se je hladnokrvno javil agentom javne varnosti na tržaški kvesturi.

Mastrosimoneja, ki je vozil brez vozniškega dovoljenja oz. je imel le neko nemško vozniško dovoljenje, ki pa ne velja v Italiji, so prijavili sodnim oblastem, ker ni priskočil na pomoč žrtvi ter pod verjetno obtožbo nenamernega umora

Zborovanja KPI na Trgu sv. Jakoba

Drevi ob 19.30 uri bo na Šentjakobskem trgu protestno zborovanje proti napadu ZDA v Kambodži. Govorili bodo senator Vittorio Vidali ter predstavniki študentov in delavcev. Nastopil bo zbor «Canzoniere Triestino» s Protestnimi pesmi mi. Manifestacijo prireja šentjakobska sekcija KPI.

SINOČI V GREGORČIČEVI DVORANI

«Prosvetni zbornik 1868-1968» predstavljen ob svojem izidu

O njem so dali glavne informacije predsednik SPZ dr. Hlavaty, član uredniškega odbora Drago Pahor in tehnični urednik Lojze Abram

Vodstvo Slovenske prosvetne zveze je sinoči v sodelovanju z uredniškim odborom predstavilo javnosti «Prosvetni zbornik 1868-1968», ki je pravkar izšel in za katerega izdajo je bil sprejet sklep na posvetovanju prosvetnih društev SPZ 18. 9. 1967. V Gregorčičevi dvorani so se za to priložnost, kakršne v našem zamejstvu žal niso tako pogoste, zbrali številni predsedniki oziroma predstavniki prosvetnih društev in drugi, ki se zanimajo na založniško in znanstveno dejavnost pri nas v zamejstvu. Med gosti je bil tudi ravnatelj Goriškega muzeja iz Nove Gorice Branko Marušič, ki je s svojimi sodelavci nudil pomoč in gradivo za zbornik.

V uvodu je predsednik SPZ dr. Hlavaty dejal, da je bil zbornik zamišljen kot dokument ob 100-letnici slovenskih čitalnic in da predstavlja sedaj, ko je pred nami, pomemben doprinos k znanstveni obdelavi naše preteklosti na kulturno - prosvetnem področju v zadnjih 100 letih. Kot tak predstavlja zbornik osnovo za nadaljnje zbirateljsko in znanstveno delo in ni izključeno, da bo zaradi dopolnitev in posegov na še druga, sedaj neobdelana področja, potrebna v doglednem času druga, dopolnjena in razširjena izdaja. Zahvalil se je vsem, ki so požrtvovalno sodelovali pri pripravljanju zbornika in zlasti seveda uredniškemu odboru.

Za dr. Hlavatyjem je povzel besedo član uredniškega odbora Drago Pahor, ki je podal prikaz nastajanja zbornika, težav, ki so se pri tako zahtevnem in resnem delu pojavljale in naloge, ki so v tem okviru prav zaradi objektivnih težav ostale še neizpolnjene. Glede sodelavcev je poudaril, da je uspelo pritegniti k delu tudi nekaj mladih ljudi, kar je še posebno pomembno. Navedel je področja, ki so iz objektivnih ali subjektivnih razlogov izostala iz prvotno začrtanega programa, poudaril pa je, da so vsi podatki zanesljivo dokumentirani (čeprav niso zanje navedeni viri, ker bi to znatno povečalo obseg knjige in podaljšalo čas njenega izida). Glede sodelovanja posameznih društev je dejal, da to ni bilo zadostno, oziroma da so se odzvala le nekatera, da je torej s terena bilo bolj malo novih podatkov, katere je bilo zato treba iskati in preverjati v raznih arhivih in znanstvenih ustanovah tako v Trstu kot v Gorici, onstran meje v Novi Gorici in v Kopru, delno v Idriji, zlasti pa seveda v Ljubljani.

Čeprav bodo v zborniku določene pomanjkljivosti — je dejal Pahor — lahko vendarle mirno rečemo, da predstavlja dokument, prvi te vrste pri nas, ki pa je istočasno tudi šele začetek za nadaljno delo. Končno se je tudi tov. Pahor v imenu uredniškega odbora zahvalil vsem sodelavcem za njihov trud in požrtvovalnost.

O tehnični plati pripravljanja zbornika je dal nekaj informacij Lojze Abram.

Zbornik je bil natisnjen v 1000 izvodih, njegova prodajna cena pa je 2000 lir izvod. Obsega 328 strani srednjega formata in je bogato opremljen s slikovnim gradivom. Osnutek za platnico je izdelal slikar Klavdij Palčič.

Gledališča

VERDI

Spomladanska simfonična sezona gledališča Verdi se bo nadaljevala v torek, 12. t. m. s prvim simfoničnim - zborovskim programom sezone. Koncert bo vodil dirigent Mario Rossi, pod čigar taktirko bosta orkester in zbor gledališča Verdi (katerega je uvežbal Gaetano Riccitelli) izvajala izredno zanimiv spored z dvema prvima tržaškima izvedbama.

Gre za «Suito» iz opere «Dobri vojak Svejk» italijanskega skladatelja Guida Turchija imenovano «Musique de geste», in za Strawinskega simfonijo Psalmi za zbor in orkester.

Tretja skladba na sporedu, ki bo po zaporedju izvedbe, druga bo «Gloria» za soliste, zbor in orkester Antonia Vivaldija v priredbi Alfreda Caselle. Vokalni solisti v «Gloriji» bodo sopranistki Rosetta Pizzo in Gianna Jenco ter mezzosopran Silvana Mazzieri.

Pri blagajni gledališča Verdi se nadaljuje prodaja vstopnic.

Razstave

V umetnostni galeriji Mignon v Pasaži Rossoni na Korzu Italia 9/F je do 11. t. m. razstava grafik (1965-70) tržaške umetnice Nelde Stravisi.

V časnikarskem krožku (Corso Italia 12) je vsak dan od 16. do 20. ure odprta slikarska razstava «Coralità di pittori friulani» na temo «Povratek k zemlji».

V občinski umetnostni galeriji na Trgu Unità razstavlja od 4. do 12. maja tržaški slikar Giuseppe Duma.

V umetnostni galeriji «La Lanterna» v Ul. S. Nicolò 6 bo razstavljal od 9. do 29. maja slikar Remo Brindisi.

Kino

Nazionale 16.00 «Il club dei libertini», George Sanders, Dany Robin, Warren Mitchell, David Hemmings, Joann Pettet. Eastmancolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Eden 16.00 «L'invasione». Lisa Gastoni, Michel Piccoli. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Fenice 16.00 «Trapianto». Carlo Giuffrè, Graziella Granata, Roberto Camardiel, R. Alonso, Liana Trouche, F. Chaliapin, Renato Rascel. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Grattacielo 16.30 «Nel giorno del Signore». Lando Buzzanca, Ira Fürstenberg, Sidney Chaplin, Franca Valeri, Ciccio Ingrassia, Franco Franchi Technicolor. Cinemascope.

Excelsior 16.00; zadnja predstava ob 22. uri «L'altra faccia del pianeta delle scimmie». Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Ritz 15.00 «Il segreto di Santa Vittoria», Anthony Quinn, Anna Magnani, Virna Lisi, Renato Rascel. Technicolor.

Filodrammatico 16.30 «Le mini vergini». V. Prats, O. Mayer. Prepovedano mladini pod 18 letom.

Alabarda 16.00 «Arrivano i Titani». Giuliano Gemma. Technicolor.

Aurora 16.00 «Un uomo chiamato cavallo». Richard Harris. Technicolor.

Cristallo 16.30 «Contestazione generale». A. Sordi, N. Manfredi, V. Gassman. Technicolor.

Capitol 16.30 «Lisa dagli occhi blu». Mario Tessuto in Silvia Dionisio. Technicolor.

Moderno 16.30 «Franco e Ciccio sul sentiero di guerra». Franco Franchi in Ciccio Ingrassia. Cinemascope.

Impero 16.00 «Certo, certissimo, anzi probabile». Claudia Cardinale, Catherine Spaak Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Vittorio Veneto 16.30 «Quelli che sanno uccidere». Senta Berger, Michael Costantine. Technicolor.

Ideale 16.00 «E intorno a lui fu morte». William Bogart, S. Chaplin. Technicolor. Film western.

Abbazia 16.00 «Un maggiolino tutto matto». Dean Jones. Technicolor. Film Walt Disneyja.

Astra 16.30 «Pensando a te». Al Bano, Romina Power. Technicolor.

KINO NA OPCINAH

danes ob 18. uri barvni zabavni film:
FRANCO, CICCIO E LE VEDOVE
Igrajo: Franco Franchi in Ciccio Ingrassia.

KINO «IRIS» PROSEK

danes ob 19.30 cinemascope barvni briljantni film:
L'ARCANGELO
Igrajo: V. Gassman, Pamela Tiffin, Adolfo Celli.

Razna obvestila

S. A. L. ADRIA vabi svoje prijatelje in somišljenike na redni občni zbor, ki bo v nedeljo, 10 t. m. ob 9.30 v Ul. Rittmeyer 2/3.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

7. in 8. maja 1970 se je v Trstu rodilo 11 otrok, umrlo pa je 23 oseb.

UMRLI SO: 95-letna Carolina Provini, 81-letna Angela Miloch por. Provadel, 42-letni Giovanni Dall'Oglio, 85-letna Amalia Sornig por. Fonda, 67-letni Bernardo Ferluga, 63-letni Angelo Battistella, 59-letna Antonietta Ludvik, 73-letni Giovanni Perkut, 71-letni Giuseppe Caiulo, 59-letna Nicoletta Bernetti vd. Petronio, 75-letni Mario Bulgarelli, 80-letni Giusto Cergolj, 73-letni Vittorio Fontanot, 91-letna Guglielmina Nakic vd. Perco, 75-letna Maria Avala vd. Barilla, 44-letna Maria Coronica por. Visnoviz, Marco Vidonis, star 1 dan, 80-letna Teresa Jursinovic, 85-letna Maria Zaccolo vd. Bernuzzi, 85-letni Voimiro Cenci, 74-letni Aurelio Damini, 78-letna Angela Lonzar vd. Jerman, 73-letna Carmela Timeus por. Rossi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 8, Cipolla, Ul. Belpoggio 4, Ai Due Lucci, Ul. Ginnastica 44, Miani, Drev. Miramare 117 (Barkovlje).

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

Dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14, Manzoni, Trg Sonino 4, INAM Ai Cedro, Trg Oberdan 2, Ai Gemelli, Ul. Zorutti 19/c.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo «Primorec» vabi člane na občni zbor, ki bo danes, 9. maja t. l. ob 20.30 v Ljudskem domu v Trebčah. Dnevni red: Poročilo odstopajočega odbora, diskusija in izvolitev novega odbora.

Darovi in prispevki

Cvetličarka Viktorija Verša daruje 2.000 lir za Dijaško matico. Namesto cvetja na grob pok. Mili Kocjančič daruje Olga Demark 2.000 lir za prosvetno društvo Slavec iz Ricmanj.

Dne 8. maja t. l. je zapustil svoje drage

GIUSTO CERGOLJ

Pogreb dragega pokojnika bo danes, 9. t. m. ob 15.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

Posebna zahvala zdravniku dr. Karlu Martelancu.

Žalostno vest sporočajo: ŽENA, HČERKE, VNUKI, ZETJE, SESTRA in drugi sorodniki.

Trst, 9. maja 1970.

Serv. com. Trasporti Funebri

DANES OTVORITEV NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU V LJUBLJANI

Dežela Furlanija-Jul. krajina drugič na sejmu Alpe-Adria

Tiskovna konferenca odbornika Giuseppa Dulcija - Zvečer cocktail na sejmišču

Avtonomna dežela Furlanija - Julijska krajina je letos drugič prisotna na IX. izdaji mednarodne jugoslovanske prireditve Alpe - Adria v Ljubljani, ki se odpre danes in ki bo trajala do 17. maja, z razstavnim paviljonom z več kot 400 kvadratnimi metri.

Deželna uprava namerava preko odborništva za industrijo in trgovino, ki skrbi za udeležbo in jo tudi organizira, na ta način še nadanje pritegniti pozornost jugoslovanskega tržiča, še prav posebno pa slovenskega, na široko izbiro obrtniških in industrijskih izdelkov Furlanije - Julijske krajine.

V deželnem standu je v ta namen razkazanih, v poliedrični sestavi, luči in barv, vzdolž desetih glavnih obokov, na desetine umetniških izdelkov, izbranih po dragocenosti in izdelavi, srednjeročnih potrošniških dobrin, gospodinjskih strojev, keramičnih obložnih izdelkov številnih drugih predmetov.

Uradni «dan» Furlanije - Julijske krajine bo 14. maja in za ta dan je predvidena tiskovna konferenca, cocktail in, ob robu prireditve, vrsta stikov na operativni ravni.

Ob 16. uri se bo odbornik za industrijo in trgovino, Giuseppe Dulci, srečal s predstavniki tiska v mali sejni dvorani v pritličju stavbe A na sejemskem razstavišču. Deželni zastopnik bo ob tej priliki govoril o razlogih ki so narekovali drugo uradno udeležbo Furlanije - Julijske krajine na sejmu Alpe - Adria in o bodočih programih.

Obseg izmenjave med Italijo in Jugoslavijo, posebno pa med Slovenijo in Furlanijo - Julijsko krajino se zelo veča in zato se vedno bolj čuti potreba po nadaljnjih stikih, pogajanjih, sestankih, na vseh ravneh, da bi v prijateljskem duhu medsebojnega razumevanja našli rešitev za tiste skupne probleme, ki bodo lahko še nadalje olajševali promet blaga in oseb.

Ob 17. uri bo v restavraciji na razstavišču cocktail za politične osebnosti in gospodarske zastopnike iz Slovenije, za deželne operaterje prisotne na tej razstavi in za predstavnike drugih oblasti. Za ta dan so tudi pridvidena srečanja med operaterji iz podjetniško - gospodarskega sveta.

V četrtek na Proseku

Proseško-kontovelski igralci pred komisijo za nastop v Ljubljani

Predsinočnjim je bila v izvedbi amaterskega odra p.d. «Prosek-Kontovel» v prosvetnem domu na Proseku že sedma ponovitev veseloigre v treh dejanjih Valentina Katajeva «Dan oddiha» tkaratna predstava pa je imela še svoj poseben pomen in prizvok, saj sta si Katajevo veseloigro ogledala člana komisije Zveze kulturno - prosvetnih organizacij Slovenije in sicer predstavnik zveze same režiser in glavni organizator vsakoletnega, letošnjega že 13. srečanja dramskih skupin Slovenije Marijan Belina ter režiser Jože Vozny. Kot znano je tej zvezi poverjen izbor za nastop dramskih skupin vse Slovenije, ki bo letos od 1. do 7. junija v Šentjakobskem gledališču v Ljubljani.

Tudi to, nekoliko svečano predstavo, si je ogledalo kar precej domačinov, prisotna pa sta bila tudi tajnik SPZ Edvin Švab ter načelnik za tisk pri SKGZ Boris Race.

Proseško - kontovelski igralci so se skupno s svojim režiserjem, članom SG Stanetom Raztresenom, ki je bil tudi prisoten na sinočnji predstavi, čimbolj potrudili, da bi se kljub težavam, ki jih zahteva sama postavitev igre, lahko kosali z drugimi slovenskimi amaterskimi skupinami na ljubljanskem srečanju.

Tudi mi jim iz srca želimo, da bi lahko dostojno predstavili našo zamejsko amatersko gledališko dejavnost s tistim uspehom, ki so ga imeli lani v Brežicah z dramo Mire Pucove «Svet brez sovraštva», ali še z boljšim.

POROČILO POVELJSTVA MESTNIH REDARJEV ZA APRIL

V primerjavi z mesecem marcem so se cene živil zopet zvišale

Med drugim so se podražile razne vrste salame, sira, ribe boljših vrst itd., medtem ko so se znižale cene navadnih rib in jajc

Poveljstvo mestnih redarjev je izdalo poročilo o gibanju cen v aprilu, v katerem ugotavlja, da se je položaj še bolj poslabšal v primerjavi z marcem zaradi zvišanja cene raznim živilom in opremi ter da se je ta podražitev le delno nadoknadila z znižanjem cene nekaterih vrst rib in povrtnine.

Cene mesa so se v aprilu le malo spremenile. Podražitev onstran meje, o kateri je že bil govor v prejšnjem poročilu, je povzročila, da so potrošniki kupovali manj meso v Jugoslaviji in da so prodali več mesa tukajšnji mesarji. Od tega so imeli korist predvsem tisti mesarji, ki prodajajo meso po konkurenčnih cenah. Vsekakor so se cene mesa konec meseca v Jugoslaviji zopet nekoliko znižale, kar utegne povzročiti v Trstu novo skrčenje prodaje. Goveje meso je stalo 1460 lir sprednji del brez kosti in 1840 lir zadnji del brez kosti. Zvišala se je cena roast-beefa, ki je znašala 2452 lir za kg. Fižol je stal 2788 lir, zrezki pa so bili po 2158 lir za kg.

Cena telečjega mesa se je zopet zvišala na debelo za 30 lir, ker je bilo teletine premalo na razpolago, kar je treba pripisati sezonskim vrokom in tudi večjemu popraševanju pri nas zaradi podražitve v Jugoslaviji. Na drobno pa je ostala cena kljub temu nespremenjena, izjema je bila le Standa, kjer se je cena zvišala za 69 lir za vse vrste mesa, vštevši goveje. Telečje meso je stalo prednji del brez kosti 1942 lir za kg, zadnji del brez kosti 2600 lir kg in zrezki 2734 lir. Cena piščancev je ostala nespremenjena. Zvišala se je cena konjskega mesa na drobno, in sicer kar za 150 lir pri kg.

Olivno olje in semensko olje se ni podražilo niti na debelo niti na drobno. Do sprememb je prišlo le v nekaterih trgovinah. Za olivno olje le bolj slabo kaže in se pričakuje podražitev. Najbolj drago je bilo olje «Sasso», v posodah, in sicer po 1070 lir. Semensko olje pa je stalo od 390 do 445 lir. Surovo maslo se je na debelo pocenilo za 20 do 30 lir pri kg, vendarle so ostale cene na drobno nespremenjene. Te dni bodo začeli prodajati maslo iz nove mlekarne «Pelloni» iz nabrežinske občine. Surovo maslo je stalo od 1453 lir (jugoslovansko) do 1840 lir (vrste «Vipiteno»). Cena margarine je ostala nespremenjena. Mast je stala 432 lir, slanina od 330 do 487 lir, «panceta» pa po 1338 lir.

Cena salame se je nekoliko zvišala, ker se opazuje podražitev tudi na trgu na debelo. Tako je stala mortadela najboljše vrste 1341 lir, salama madžarske vrste 2490 lir, vratovina 3166 lir, surova gnjat 4372 lir, kuhana gnjat 2102 lir, kranjske klobase po 236 lir par in hrenovke po 127 lir. Med konserviranimi proizvodi se je zvišala cena tune «Maruzzella», ki je znašala 203 lire. Meso v škatlah se je podražilo samo za eno lir in je stala velika škatla vrste S'mmenthal 288 lir. Cena polenovke se je nekoliko znižala.

Cene jajc so se znižale na debelo in na drobno, ker je zadostovala italijanska proizvodnja in jih niso skoraj nič uvažali.

Sir se je zopet podražil, in sicer na drobno za 50 lir. Tako bo stal n. pr. parmezan kar 2600 lir kg. Sir gorgonzola je stal 1514 lir, «provolone» 1705 lir, «grana» 2001 lir, in švicarski «emmenthal» 1768 lir. Fižol se je le za malenkost podražil in najdražja vrsta je stala 768 lir. Cene riža, ječmena in moke so ostale nespremenjene, za malenkost se je zvišala le cena dveh vrst testenin.

Vino se je malce podražilo in sedaj se pričakuje liberalizacija prodaje italijanskega vina v okviru EGS. Cena kave se ni spremenila. prav tako tudi ne cena kavinih nadomestkov. Isto velja za sladkor.

Ribji trg se je nadalje zboljšal v primeri z marcem. Cene so se nekoliko znižale in na trgu je bilo več svežih rib. V našem zalivu so sicer nalovili manj rib, uvozili pa so jih iz Fana. Precej rib je prišlo tudi s Sicilije, iz Apulije in s toskanske obale, pri čemer je bilo zlasti mnogo skuš. Iz Jugoslavije so uvozili velike količine rib boljše vrste kot so n.pr. brancini in orade, katere so nalovili zlasti v Limskem fjordu. Toda cene so bile zelo visoke. Mnogo rib prihaja zlasti iz Španije preko Milana, pri čemer je še največ oipljev. Med drugimi ribami so se pocenili listi od 3280 na 2880 lir, skuše od 1200 na 880 lir, osliči, orade od 5600 na 4800 lir, riboni od 4400 na 2080 lir. Brancini pa so se podražili od 5600 na 6400 lir, lignji od 1400 na 1480 lir itd.

Cene povrtnin se niso zvišale. Zgodnji sadeži so v zamudi, vštevši češnje, ki bi morale biti že več dni na trgu. Drage so bile tudi vrtne jagode, beluši, radič itd. Primanjkovalo je čebule. Cene povrtnin so bile naslednje: radič 2800 lir, rdeči radič 1600 lir, zelena 480 lir, motovilec 1200 lir itd.

S SEJE SVETA SPD IGO GRUDEN IN ŠD SOKOL

Društvo zagotavlja podporo odboru za postavitev spomenika padlim

Pozitivna ocena srečanj mladine z Viča in iz Nabrežine v Križu - Prihodnjič diskusija o društvenih prostorih

Zadnji petek v aprilu se je v Nabrežini sestal svet SPD Igo Gruden in ŠD Sokol na svoji drugi letošnji seji. Seji je predsedovala predsednica dr. Barbara Gruden, udeležilo pa se je je 23 svetovalcev in en član nadzornega odbora.

Najprej je svet soglasno kooptiral dva nova svetovalca. Ta sta Dušan Jazbec, ki bo deloval v komisiji za prosveto in Viktor Ukmar, ki bo deloval v komisiji za šport. Tajnik B. Brezigar je nato v daljšem poročilu orisal delovanje od prejšnje seje društvenega sveta, nato je bila dana svetovalcem možnost, da so prisotnim odbornikom postavljali vprašanja glede društvenega delovanja. Razvila se je tako precej živahna diskusija, ki se je zavlekla do pozne ure.

V diskusiji so se svetovalci predvsem zanimali za potek organizacije srečanja mladine z Viča z nabrežinsko mladino, ki je bilo 18. aprila v dvorani A. Sirka v Križu. Svet je ugotovil, da je bilo srečanje dobro uspešno in je pohvalil poročanje tiska in slovenske radiotelevizije, medtem ko je bilo poročanje italijanske radijske postaje Trst A pomanjkljivo. Nadalje je bil svet mnenja, da bi se morala taka srečanja še ponoviti, da pa društvo ustrezno naloge, da jih še organizira.

Diskusija je nato prešla na gradnjo spomenika padlim v Nabrežini. Svet je ponovno potrdil vso podporo odboru, ki se bavi z organizacijskim delom in zagotovil vso pomoč, ki bi jo društvo odboru lahko nudilo.

Glede športnega delovanja je svet govoril o gostovanju češke ekipe Frdenika, ki ga je ŠD Sokol priredilo v marcu in o Trofeji Sokol, za katero so priprave že precej časa v teku.

Končno pa se je še razvila diskusija o stanju društvenih prostorov in o možnostih za gradnjo nove dvorane. Zaradi pozne ure je svet sklenil, da se bo v kratkem sestal na javni seji, na katero bodo vabljene tudi nekatere druge ustanove in na kateri bo govor le o društvenih prostorih.

S. J.

PISMO UREDNIŠTVU

O ceni zemljišča za motel pri Pesku

Prejeli smo:

«Pred kratkim ste pisali, kako raste nov motel pri Pesku. Ker se govori, da je občina pristala na zelo nizko prodajno ceno zemljišča, kjer bo nastal nov turistični objekt, in ker očitno ne bo imelo prebivalstvo dolinske občine od pobude nobene vidnejše koristi, bi želel vedeti, koliko zemlje je bilo v ta namen prodane in po kakšni ceni. Zakaj Vaš list, ki sicer pazljivo zasleduje dogajanjem v okoliških občinah, ni objavil, kolikor mi je znano, nobenega zadevnega obvestila?

Vaščan»

Op. ur.

Ko smo prejeli gornje pismo, smo poiskali podatke, ki zanimajo našega čitatelja. Na svoji seji 12. julija 1968 je dolinski občinski svet pooblastil občinski odbor, da sklene pogodbo z družbo ICA, ki je zaprosila za nakup zemljišča pri Pesku, da bi tam zgradila restavracijo in bungalove, motel. Občinska uprava je sklenila pogodbo za prodajo 40.427 kv. m zemljišča po 500 lir za kv. m. Zemljišče je bilo v glavnem last srenje Draga (39.797 kv. m), 630 kv. m pa last srenje Boršt.

Kakor je znano, upravlja srenjska zemljišča občina, seveda sporazumno z vaščani. V Dragi so vaščani sklenili, da bi od 20 mil. lir izkupička porabili 12 mil. lir za ureditev, popravila in asfaltiranje vaških poti in obcestnih zidov.

Njihov predlog je občinski svet ugodno sprejel na svoji seji 19. septembra 1969.

O zadevi smo v našem listu poročali, kadar in kolikor je o tem razpravljal občinski svet.

Morda pa bo podrobneje odgovoril na objavljeno pismo dolinski župan, zlasti glede prodajne cene in koristi novega turističnega objekta pri Pesku.

Partizani in aktivisti NOB: spomnite se Cerknega!

Goriško-beneški dnevnik

ODMEVI IZ ŠTEVERJANA

Uspelo srečanje izseljenih rojakov naj bi ponovili odslej vsako leto

Ciglič iz Nove Gorice je pripeljal s seboj kar cel zbor - Nastop dramske družine in pevcev - Navdušen sprejem pevcev ansambla «Unioni» iz Ljubljane - Kdo je zmagal v briškoli

Pred dnevi smo obširno pisali o prvomajskem slavju, ki ga je pripravilo prosvetno društvo «Briški grič» skupaj z domačim odborom bivših partizanov in ki je tako lepo uspelo.

Danes naj na kratko poročamo še o manifestacijah naslednja dva dni v soboto in nedeljo. Za soboto je bilo na programu srečanje Števerjancev, ki so se v povojnih letih izselili iz domače občine v druge kraje. Povabilu se je odzvalo lepo število rojakov, ki so se zbrali «na Dvoru», kjer so jim domači prosvetarji pripravili lep in prisrčen sprejem. Dramski odsek «Briškega griča» je njim na čast nastopil z enodejanko «Mati» in pokazal, da so Števerjanci tudi na tem področju aktivni. Zatem sta nastopila moški in mešani zbor «Briškega griča» in tokrat so bila dekleta prvič tudi v narodni noši. Rojak Marjan Ciglič, ki sedaj živi v Novi Gorici, je pripeljal s seboj tudi pevski zbor iz Nove Gorice, ki je ubrano zapel nekaj pesmi. Srečanje se je zaključilo s prisrčno prosto zabavo in želja vseh je bila, naj bi se taka srečanja ponovila vsako leto vsaj po enkrat, da bi vsi Števerjanci ostali povezani s svojim rojstnim krajem.

Naslednji dan v nedeljo se je za briškolo, pri kateri je bilo določeno za prvo nagrado živo tele, prijavilo kar 64 parov. Po dolgi in zagrizeni borbi sta si prvo in drugo nagrado (dva pršuta) delila kar dva para iz Turjaka: Luciano Bonutti in Sergio Luchetta ter Alessandro Piccillo in Tullio Piciulin iz Gorice. Tretjo in četrto nagrado so si priborili domačini z Jazbin in Cerovega

Pozno popoldne in zvečer je navdušil številno občinstvo ansambel «Unioni» iz Ljubljane s svojimi pevci: Marjano Deržajevo, Andrejo Župančičevo in Bracom Korenom. Njihov nastop je navdušil tudi tiste, ki niso razumeli besed narodnih in umetnih pesmi, ki so jih peli.

Omenimo naj tudi vinsko razstavo, ki je vse štiri dni svojega delovanja imela vedno dosti obiskovalcev, ki so pridno pokušali pristno in izborno domačo kapljico.

Tudi prireditelji so bili zadovoljni s potekom proslav in prireditev saj so imeli v vseh treh dneh rekorden obisk, kakršnega v Števerjanu še ni bilo in to kljub negotovemu vremenu, ki je stalno grozilo, da bo preprečilo te manifestacije.

Volite slovenskega zastopnika v trgovsko bolniško blagajno

Jutri, 10. t.m. bodo tudi v Gorici volitve novega odbora trgovske bolniške blagajne. Na listi, ki je bila predstavljena članom trgovskega združenja je kot zastopnik slovenskih trgovcev vključen tudi Alojzij Tomšič, ki je po rodu iz Sovodenj ter vodi svojo trgovino v Gorici, v Raštelu.

Slovenskim trgovcem, ki bodo volili svojega zastopnika v novi odbor, priporočamo, naj oddajo svoj glas Alojziju Tomšiču; prav bi bilo tudi, da bi dali preferenco samo njemu in ne tudi drugim kandidatom, ker bo na ta način bolj zagotovo omogočena njegova izvolitev.

PSIUP kritizira novo telovadnico v Tržiču

Tržiška sekcija PSIUP je poslala tisku pismo, v katerem ugotavlja, da si Krščanska demokracija dela volilno propagando s pravkar otvorjeno novo telovadnico v Tržiču. Pri tem pa dodaja, da telovadnica, ki je bila projektirana že leta 1961, ne ustreza sedanjim športnim potrebam, ker niso pred gradnjo imeli nobenega posveta s širokim krogom športnikov, pač pa je bila zgradba odnosno njen načrt le rezultat ozkega kroga. Pripominjajo tudi, da so bile zgradba in vse naprave zgrajene z denarjem vseh davkoplačevalcev, pri čemer nosijo levji delež prav tisti delavci in uradniki, ki imajo točno določene prejemke in so obdavčeni do zadnje lire.

Pismo se zaključuje, da bomo gotovo slišali v vsem predvolilnem času še o raznih drugih pobudah, ki pa potem ne bodo zaključene, s katerimi se bodo demokristjani hvalili, kakor da so njihova izključna zasluga

Predložene liste PSIUP

PSIUP je včeraj predložila listi za občinske volitve v Gradiški in v Gradežu. V Gradiški je nosilec liste Antonio di Salvo in poleg njega je na njej se 10 drugih kandidatov. Na listi za Gradež je 12 kandidatov z na čelu Giovannijem Mattiussijem.

Predložili so tudi kandidate za pokrajinske volitve v okrožjih spodnjega Posočja.

Sestanek v Špetru s predstavniki ERSA o kmetijskem načrtu

V Špetru ob Nadiži bo v nedeljo v veliki dvorani hotela «Belvedere» sestanek krajevnih kmetovalcev s predstavniki deželne ustanove za kmetijski preporod ERSA, na katerem bo orisan načrt za valorizacijo kmetijske dejavnosti v Nadiških dolinah.

Sledila bo razprava, na kateri bodo kmetovalci lahko orisali svoje zahteve in predloge za izboljšanje deželnega načrta.

Sestanek se bo pričel ob 9.30.

Stavka uslužbencev Ribi

Uslužbenci podjetja Ribi v Gorici so stavkali že včeraj in je njihova stavka tako dopoldne kot popoldne popolnoma uspela. V posebnem proglasu so predstavniki treh sindikatov CGIL, CISL in UIL, ki vodijo stavkovno gibanje kot protest proti krivičnim disciplinskim ukrepom vodstva podjetja sporočili, da se bo stavka nadaljevala tudi danes od 12. ure dalje.

S tem v zvezi bo danes ob 16. uri zborovanje prizadetih uslužbencev tega podjetja in sicer na sedežu CISL v Ul. Roma 20, kjer bodo razpravljali o nadaljnjih ukrepih in poteku borbe.

PRIPRAVE NA UPRAVNE VOLITVE

Morda bomo imeli v Gorici tudi listo furlanskega gibanja?

Na občinskih volitvah v Gorici bomo tako lahko izbirali med devetimi ali desetimi listami - Počasno zbiranje podpisov v podporo kandidatnim listam

V sredo 13. maja opoldne zapade rok za predložitev kandidatnih list za občinske in pokrajinske volitve. V manjših vaseh niso povsod liste sestavljene in zaradi tega pričakujejo morebitne koalicije še v teh nekaj dneh, ki nas ločijo do 13. maja.

Tudi v Gorici ni še vse gotovo. Poleg običajnih strank, ki so se tudi na prejšnjih volitvah potegovale za glasove goriških volivcev (KPI, PSIUP, PSI, KD, PSU, PLI, SDZ in MSI) bodo tokrat na občinskih volitvah prav gotovo nastopili tudi republikanci, ki so že zbrali zadostno število podpisov. Republikanci se bodo pojavili baje samo na občinskih volitvah v Gorici, Tržiču in Gradežu, medtem ko ne nameravajo nastopiti na pokrajinskih volitvah. S podpisi za nastop na občinskih volitvah v Gorici so se pojavili tudi furlanski avtonomisti. Če bodo dosegli zadostno število podpisov, bomo imeli tudi v Gorici listo Furlanskega gibanja. Prav gotovo bomo imeli torej devet list, mogoče pa bomo lahko izbirali med desetimi. Krščanski demokrati bodo pobirali podpise nocoj na svojem sedežu, PSI pa jih pobira še danes zjutraj v pisarni notarja Seculina.

Na volilnih deskah so se pojavili prvi propagandni letaki. V Gorici so jih nalepili dosedaj le socialisti, socialdemokrati in misini, v Tržiču pa so svoje plakate nalepile že vse stranke.

Volivna kampanja se je že pričela. V Gradežu so imeli socialdemokrati v četrtek veliki deželni shod, na katerem je govoril sam tajnik te stranke Ferri. Na tem sestanku je deželni odbornik za industrijo Dulci govoril tudi o hudih problemih, ki tarejo nekatera industrijska podjetja v Gorici in v Tržiču.

Socialisti bodo otvorili svojo volivno kampanjo jutri zjutraj v Štarancanu, kjer bodo ob 10. uri otvorili nov sedež tamkajšnje sekcije PSI. Na zborovanju, ki bo v kinodvorani Edison ob 12. uri, bo govoril podpredsednik deželnega sveta Enzo Moro. V Štarancanu nastopa koalicijska lista sestavljena iz komunistov, socialistov in socialproletarcev.

Tiskovni urad krščanske demokracije je sporočil, da sta imela poslanec Marocco in pokrajinski tajnik dr. Cian sestanke v Rimu na raznih ministrstvih, da bi lahko rešili nekatere probleme, ki zanimajo podjetja z državno udeležbo. Prav tako sta omenjena politična prvaka govorila z notranjim ministrom Restivom in mu prikazala hudo finančno stanje v katerem se nahajajo nekatere občinske uprave na Goriškem.

V Štandrežu se pripravljajo za ponovitev «Miklove Zale»

Pisali smo že, da se prosvetarji društva «O. Župančič» v Štandrežu pripravljajo na to, da bi obnovljena dramska družina ponovila znano ljudsko igro «Miklova Zala», s katero so domači prosvetarji želi toliko uspeha v prvih povojnih letih, ko so z njo nastopili na Lutmanovem vrtu.

Za pobudo se zanimajo zlasti starejši prosvetarji, ki so sodelovali že pri takratni prireditvi in so mnogi že izrazili svojo pripravljenost, da bodo tudi tokrat nastopili. Poleg njih pa so se priglasili tudi mlajši člani, ki imajo veselje do gledaliških nastopov in tako se obeta, da bodo sklep o ponovitvi lahko res in dobro izvedli. Odbor prosvetnega društva «O. Župančič» ponovno vabi vse tiste, ki bi radi sodelovali, pa se še niso prijavili.

VESTI IZ SOVODENJ

Nekaj podatkov o junakih s spominsko ploščo na trgu

Negovan Mozetič in Vladimir Santini bosta ostala zgled naši mladini

Kot smo pisali pred dnevi, so na trgu pred cerkvijo v Sovodnjah ob proslavi 25-letnice osvoboditve odkrili spominsko ploščo dvema partizanoma, Negovanu Mozetiču in Vladimiru Santiniju, ki so ju Nemci prav na tem mestu usmrtili s tem, da so ju obesili dne 14. aprila 1944 na tamkajšnja drevesa. Naj danes povemo nekaj več, kdo sta bila ta dva junaka.

Negovan Mozetič se je rodil 29. septembra 1924 v Renčah, ter se še kot zelo mlad fant pridružil naprednemu gibanju. Študiral je na srednji šoli v Gorici ter se vključil v osvobodilno borbo takoj po zlomu fašizma 9. septembra 1943. Bil je dodeljen sabotažni skupini, novembra 1943 pa je prišel k VOS za goriško področje. Bil je iz napredne in zavedne slovenske družine ter že zelo zgodaj vključen v protifašistične organizacije na Primorskem.

V boju s sovražniki je bil pogumen ter je v vseh akcijah proti fašistom in nacistom pokazal izredno neustrašenost. Po značaju je bil tovariški, skromen in delaven. V NOB je izgubil tudi svojega brata Jožka, ki je kot Negovan v borbi pokazal, da mu ni bila pretežka nobena vojna akcija. Oba brata sta vse naloge, ki so jima bile zaupane, izvedla z največjo zavzetostjo, za ideale svobode in napredka.

Drugi junak Vladimir Santini se je rodil v Splitu 20. septembra 1920. Bil je eden izmed štirih bratov, ki so že leta 1941 odšli v partizane ter se trije od njih niso več vrnili domov. Že kot študent agronomije se je Vladimir aktivno pridružil boju za družbeni napredek in potem leta 1941 šel v partizane. Poleti istega leta so ga fašistični okupatorji aretirali v Splitu in poslali v italijansko taborišče Ariano Irpino. Zaradi nadaljevanja revolucionarnega dela v taborišču so ga decembra istega leta premestili v taborišče Pisticci.

Avgusta 1943 je pobegnil iz taborišča ter se vključil v NOB na slovenskem ozemlju. Sprva je služil v neki četi, kjer se je izkazal kot zelo hraber mitraljezec, septembra 1943 so ga vključili v sabotažno skupino in kasneje v VOS. Njegovi vojni tovariši se ga spominjajo kot dobrega mladeniča, ki je malo in nerad govoril o sebi, pač pa je slovenskim partizanom navdušeno govoril o Dalmaciji in njenem neskončno lepem morju, po katerem se mu je vedno tožilo.

Kot smo že pisali, so bili prisotni pri odkritju spominske plošče poleg številnih vaščanov, predstavnikov občinske uprave z županom na čelu, tudi oče Negovana Mozetiča iz Renč in njegovi bojni tovariši iz VOS.

Zadnja pot Petra Špacapana

Kako globoko je presunilo slovensko javnost v Gorici in na Goriškem tragična smrt komaj 19-letnega Petra Špacapana iz Gorice, ki je bil žrtev prometne nesreče v Podgori, je pokazal njegov pogreb včeraj popoldne ob 16. uri.

Pri mrtvašnici splošne bolnišnice v Gorici so se že ves dopoldne vrstili znanci in prijatelji, ki so ga hoteli še zadnjič videti, potem ko so ga še v sredo poznali vsega polnega življenja in načrtov. Ob 16. uri se je razvila za vozom, polnim vencev in za drugim z belo rakvijo, dolga vrsta avtomobilov do cerkve na Travniku, kjer je bil cerkveni obred s peto mašo in kjer so cerkev napolnili še drugi znanci in meščani. Sošolci z liceja in drugi mladeniči so naseli krsto v cerkev ob špalirju skavtov, ki jim je bil pokojni Peter vodja.

Po cerkvenem obredu se je avtomobilski sprevod v dolgi koloni odpravil do starega pokopališča pri Mirnu, kjer že počivajo njegovi predniki. Pri odprtem grobu se je od pokojnika poslovila vrsta govornikov, ki so orisali njegovo življenje in delo kot dijaka, športnika, skavta in prosvetnega delavca. Med njimi se je v imenu sošolcev poslovil od pokojnika France Mermolja. Omenimo naj še govore prof. Rada Bednarika, odvetnika Sfiligoja, prof. Šturma, predstavnika revije «2000» iz Ljubljane ter Ninka Černica in druge.

Mešani zbor iz Gorice je Petru zapel v slovo še žalostinko in grob so prekrili s številnimi venci.

Danes športne igre v Sovodnjah

V Sovodnjah, na nogometnem igrišču, bodo danes popoldne ob 16. uri mladinske igre v vseh panogah lahke atletike. Tehnično priredbo je prevzelo Športno društvo «Sovodnje» pod pokroviteljstvom občinske uprave in CONI. Prireditelji vabijo mladino iz vseh vasi občine, da se aktivno udeleži tekem, ki so že lani doživele precejšen uspeh. V slučaju slabega vremena bo prireditev odložena na kasnejši čas.

V oko se je ranila

Včeraj so sprejeli v tržiško bolnišnico za 15 dni na zdravljenje 42-letno Zoro Mervic iz Devina, ki so ji ugotovili rano na očesu. Ko se je pri delu sklonila, se ji je neka ost zapičila v oko in jo ranila.

OKROŽNO SODIŠČE V GORICI

V Krminu je smrtno povozil pešca, ki je prečkal cesto

Trideset mesecev zapora zaradi prekrškov v pijanosti

Okrožno sodišče v Gorici je imelo včeraj razpravo dopoldne in popoldne. Predpoldne je bil med drugim na vrsti tudi 26-letni Alberto Pupulin iz Vidma, Ul. Medici 19, ki se je moral zagovarjati zaradi nenamernega umora pri prometni nesreči v Krminu, pri kateri je dobil smrtne poškodbe 66-letni kmet Peter Ipavec iz Krmina, Ul Bosc di Sot 27.

Nesreča se je pripetila dne 6. maja 1968 okrog 8.30 zjutraj prav v Ul. Bosc di Sot v Krminu. Po lastni izjavi je Populin vozil svoj avto fiat 1500 po ulici z brzino okrog 90 kilometrov na uro ter je opazil Ipavca, ki je pred njim prečkal cesto na razdalji kakih 30 metrov. Pritisnil je na zavore ter dal tudi akustični znak. Dodal je, da se je pešec ustavil, ko pa je bil oddaljen od njega le še kakih pet metrov, je začel iti zopet naprej in tako Populin ni mogel preprečiti nesreče ter ga je podrl Ipavca so odpeljali v krminsko bolnišnico, kjer pa je še istega dne popoldne podlegel poškodbam. Pri razpravi so ugotovili, da je pokojnikova družina dobila ustrezno odškodnino.

To je sodišče upoštevalo tudi pri obsodbi, ko so prisodili Populinu pet mesecev in deset dni zapora in plačilo sodnih stroškov. Odvzeli so mu tudi vozno dovoljenje za dobo šest mesecev. Kazen pa je pogojna in brez vpisa. Branil ga je odvetnik Giannattasio.

Pri drugi razpravi se je moral zagovarjati 23-letni Di Salvo iz Gradiške, Ul. Carducci 15. V obtožnici je bilo navedenih kar šest obtožb, ki pa so bile vse v zvezi z njegovo pijanostjo v kateri je razgrajal na javnem prostoru ter psoval in žalil policijo in karabinjerje, ki so posredovali zaradi njegove prevelike hrupnosti ter je poleg tega še razbil več šip pri izložbah pod arkadami na trgu v Gradiški.

Vsa zadeva se je zgodila dne 22. septembra 1968 v Gradiški, kjer so policisti posredovali, ko so videli Di Salva pijanega da je razbijal izložbe, kot je omenjeno, na glavnem trgu v Gradiški. Na njihovo posredovanje je mož odgovoril z zmerjanjem in s psovkami in ko so posredovali še karabinjerji, je začel zmerjati in psovati še te. Zato so ga aretirali ter spravili v zapore, kjer so ga pridržali za nekaj dni.

Obtoženec je svojo krivdo v glavnem priznal že pred okrajnim sodnikom v Gradiški in isto ponovil tudi v Gorici. Sodniki so ga spoznali za krivega ter mu dali za vse v obtožnici navedene prestopke skupno 30 mesecev in 20 dni zapora in 20.000 lir globe. Branil ga je odvetnik Giannattasio, ki je predlagal, naj ga oprostijo zaradi pomanjkanja dokazov. Obtoženec je po razsodbi vložil priziv.

Državni tožilec dr. Carelli, predsednik sodišča dr. Mancuso, sodnika Gridelli in Tucci.

Občni zbor Podpornega društva

Odbor Podpornega društva za Goriško sklicuje redni letni občni zbor članov, ki bo v petek 15. maja ob 20. uri v prostorih kluba «S. Gregorčič» v Gorici, Verdijev korzo 13.

Na dnevnem redu je predsedniško in blagajniško poročilo ter poročilo o splošnem delovanju društva v lanskem letu. Vabimo člane, da se udeležijo zbora v čim večjem številu.

Goriško županstvo javlja, da je zunanje ministrstvo razpisalo natečaj za pet mest tehničnega izvedenca. Tekst natečaja je objavljen na razglasni deski županstva.

Hudo ranjen pri prometni nesreči v Sovodnjah

Sinoči nekaj pred 22. uro so z ambulanco Rdečega križa pripeljali v splošno bolnišnico v Gorici 55-letnega šoferja Alberta Paolettija iz Gorice, Tržaška cesta 51. Zdravniki so mu ugotovili zlom leve stegnenice, zlom desne noge ter pretres možganov. Pridržali so ga z rezervirano prognozo ter mu skušajo rešiti življenje.

Paoletti je bil malo prej žrtev prometne nesreče v bivši Ulici Impero v Sovodnjah. Sinoči ob 23. uri so bili krajevni karabinjerji iz Sovodenj še vedno na kraju nesreče zaradi zapisnika. Podrobnosti bomo lahko objavili jutri.

Včeraj dopolde je v splošni bolnišnici v Gorici podlegel poškodbam 50-letni Carlo Bulatti iz Podgore, Ul. Treviso 15. Kot smo že pisali, je Bulatti, ki je bil uslužben pri podjetju Voigtlaender v Moši, padel z voza s slamo na tla ter se pri tem poškodoval, dne 6. t.m. so ga sprejeli v bolnišnico na zdravljenje včeraj pa so nastopile komplikacije in mož je podlegel poškodbam.

Kino

CORSO. 17.15—22.00: «Zabriskie point». M. Fachette in D. Halbrin; italijanski kinemaskopski film v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan.

VERDI. 17.15—22: «Uomo da marciapiede». D. Hoffman in G. Voight; barvni film.

MODERNISSIMO. 17.30: «Les femmes». B. Bardot in M. Ronet. Francoski barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

VITTORIA. 17.15—21.30: «Vita segreta di una diciotenne». D. Fossi in R. Brazzi; italijanski kinemaskopski film v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan.

CENTRALE. 17.00—21.30: «Carogne si nasce». G. Sacson in G. Mitchell; kinemaskopski film v barvah.

Tržič

AZZURRO. 17.30: «Le svedesi si confessano e...». H. Gustavson in I. Swedin. Barvni film.

EXCELSIOR. 16.00: «Rosolino Paterno, soldato» N. Manfredi.

PRINCIPE. 17.30: «Contestazione generale». Sordi Manfredi in Gassman. Barvni film

S. MICHELE. 17.30: «La bella addormentata nel bosco». Walt Disneyev film, dodatek slikanica «Il mio amico Begnamino».

Nova Gorica

SOCA (Nova Gorica): «Orlovsko gnezdo». Ameriški barvni Ob 17. in 20. uri.

DESKLE: «Tarzan zmaguje», ameriški film. Ob 20. uri.

ŠEMPAS: «Sto puški», ameriški barvni film. Ob 20. uri.

SVOBODA (Sempeter): «Mc Kennino zlato», ameriški barvni film. Ob 18. in 20. uri.

RENČE: «Povabilo revolverašev», ameriški barvni film. Ob 20. uri.

KANAL: «Lisice», jugoslovanski film. Ob 20. uri.

DEŽURNI LEKARNI

V GORICI

V Gorici je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna ALESANI, Ul. Carducci 38, tel. 22-68.

V TRŽIČU

V Tržiču je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna RISMONDO, Ul. Toti 52, tel. 72700.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Jutri bo v Gorici odprta cvetličarna MICHELI FERDINANDO, Ul. XXIV Maggio 22, tel. 2339.

PO DOLGI VOJNI PROTI SUROVEMU SOVRAŽNIKU SVOBODE IN NEODVISNOSTI

Pred petindvajsetimi leti je v Berlinu kapitulirala nacistična Nemčija

V tej vojni je zgubilo življenje okoli 38 milijonov Evropejcev - Titove izjave ob tej obletnici

Pred petindvajsetimi leti se je s kapitulacijo nacistične Nemčije zaključila strahovita vojna. Na dan 9. maja 1945, šestnajst minut po polnoči, je nacistična vlada, ki jo je tedaj predstavljal admiral Doenitz kot naslednik Hitlerja, ki je bil napravil samomor, podpisala v Berlinu brezpogojno predajo.

Zadnja vojna je bila ena najstrahotnejših, ker se je vodila proti najbolj surovemu sovražniku svobode in neodvisnosti narodov v Evropi. Zaradi tega je bila pravična vojna in njen zaključek pomeni tudi zmago zgodovinske pravice. Največje število človeških žrtev je bilo prav na evropski celini. Zgubilo je življenje okoli 38 milijonov Evropejcev.

Ob 25-letnici zmage je jugoslovanski predsednik Tito podal ilustriranemu tedniku «Front» daljšo izjavo, v kateri se v začetku spominja vseh tistih, ki so za zmago dali življenje. Dalje je izjavil, da je bila druga svetovna vojna tudi za jugoslovanske narode velika preizkušnja in da je bil boj jugoslovanskih narodov važen prispevek k vsem naprednim silam sveta v boju proti fašizmu. Iz leta v leto so bile sile jugoslovanskega odpora močnejše, tako da je konec vojne štela jugoslovanska armada 57 divizij kopenske vojske, imela je mornarico in letalstvo, približno 800 tisoč dobro oboroženih borcev. V tem boju je zgubilo življenje milijon 700 tisoč Jugoslovanov, od teh več kot 300.000 borcev NOB.

Zmaga nad fašizmom je pokazala, da se lahko miroljubne sile na svetu, če se združijo in če jih vežejo enaki osnovni življenjski interesi ne glede na ideološke ali druge razlike in druge preizkušnje, vselej učinkovito in uspešno postavijo po robu kakršnemu koli nasilju.

Pomembnost zmage nad fašizmom je tudi v tem, da je dala osnovne predpostavke in utrla poti za bistvene spremembe sveta. Razvile in okrepile so se sile miru, demokracije in socializma, ki dajejo pečat sodobnim mednarodnim gibanjem in družbeno političnim spremembam v novih državah. Prišlo je do velikega razmaha protikolonialističnih in osvobodilnih gibanj. Večina podjarmljenih narodov si je izbojevala neodvisnost. Tako se je v zadnjih petindvajsetih letih bistveno spremenila podoba sveta.

Narodi po svetu so upravičeno pričakovali, da se po zmagi nad fašizmom ne bodo več ponovile usodne napake iz časa med obema svetovnima vojnama, ki so odprle pot fašističnemu nasilju. Upravičeno so upali, da se bodo mednarodni odnosi razvijali v duhu načel OZN.

Na žalost, pa ta pričakovanja niso bila izpolnjena. Mednarodne odnose ogrožajo vmešavanja v notranje zadeve drugih držav, težnja za prevlado, grožnje z nasiljem in izvajanje nasilja. Posledice tega so na raznih koncih sveta nenehne napadalne krajevne vojne, ki majejo sicer krhke temelje mednarodne varnosti.

Zatem omenja oboroževalno tekmo in proizvajanje vedno novih uničevalnih sredstev ter dodaja, da se izdatki za oborožitev vsako leto občutno večajo. Leta 1962 so potrošili na svetu za oboroževanje 120 milijard dolarjev, lani pa se je ta vsota povečala na 200 milijard. Strokovnjaki predvidevajo, da bo v prihodnjem desetletju tekma v oboroževanju pogoltnila nadaljnjih 4000 milijard dolarjev, če se bo razvijala tako kot doslej.

Zatem ugotavlja Tito, da mednarodna varnost in mir ne moreta temeljiti na krhkih temeljih ravnotežja nasilja in strahu. Če ne bodo naglo spremenili tega stanja, lahko doživi človeški rod v bližnji prihodnosti najhujšo preizkušnjo.

V Evropi, ki je bila v minuli vojni najbolj krvavo prizorišče, in kjer so bila v povojnih obdobjih nasprotja najbolj zaostrena, koncentracija oboroženih sil pa največja, se krepijo težnje po pogajanjih in po razvijanju sodelovanja med vsemi državami. Danes prevladuje prepričanje, da je to edina pot, ki vodi k premostitvi razcepljenosti Evrope, k ustvarjanju pogojev za reševanje odprtih problemov in okrepitvi varnosti in miru na tem delu sveta.

Na koncu poudarja Tito, da bo Jugoslavija še naprej prispevala kar največ za mednarodno varnost in mir na svetu.

Festival klasične tragedije

ATENE, 8. — Tudi letos bo v Epidavru, v starem grškem gledališču, festival stare klasične tragedije. Festival se bo začel približno 15. junija in bo trajal do konca avgusta. Državno gledališče bo predvsem uprizarjalo Evripida in sicer štiri njegove tragedije: «Ifigenijo na Tavridi», «Rhesus», «Heraklides» in «Medejo». Poleg tega bodo uprizorili še Sofoklejevo tragedijo «Trahinije» in Aristofanovo «Oblaki».

Poleti bo tudi «Atenski festival» v rimskem gledališču Atiškega Heroda, na katerem bodo sodelovale tudi tuje gledališke skupine. Na festivalu bodo uprizorili Verdijevo opero «Moč usode», Bizetovo «Carmen», balet «Romeo in Julija» Petra Iljiča Čajkovskega in druge. Festival se bo zaključil v septembru, ko bodo ob koncu uprizorili tudi nekatere klasične grške tragedije.

RIM, 8. — Pisatelj Franco La Guidara je dovršil dramatizacijo svojega romana «Furore in Russia», po katerem namerava producent Luigi Rovere posneti film. Roman Franca La Guidare je take vrste, da bi se po njem dalo posneti film, ki bi trajal kake štiri ure in bil podoben spektakularnosti filma «V vetru» ter čustveno privlačen kot «Dr. Živago».

Roman je sicer zamišljen v ruskem okolju, po svoji vsebini pa je splošno človeške veljave. To je drama modernega Odiseja, ki je brodolomec v morju snega in samote in se iz njega reši samo zaradi svoje neusahljive vere v življenje. Pisatelj je dejal, da je to moderna Odiseja.

BIVSI PARTIZANI, AKTIVISTI, SLOVENSKI IN ITALIJANSKI ANTIFAŠISTI! — Prispevajte v sklad za izgradnjo šole-spomenika NOB v Cerknem!

Prispevki se v Trstu nabirajo:

v uredništvu Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6/II.,

na sedežu Slovenske prosvetne zveze, Ul. Geppa 9/II.,

na sedežu Kmečke zveze, Ul. Geppa 9, pritličje,

v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20 in

na sedežih prosvetnih društev, včlanjenih v Slovenski prosvetni zvezi.

V Gorici se nabirajo prispevki na sedežu SPZ, Ul. Ascoli 1.

Dve Černigojevi razstavi

Tržaški slikar Avgust Černigoj razstavlja v prostorih goriškega muzeja na kromberškem gradu svoja olja in grafike. Razstava bo odprta do 26. t.m. Na sliki: «Simultanost» (gravura). Istočasno razstavlja tudi v Kraški galeriji v Repnu originalne odtise kraških kalon.

NA POBUDO SEN. SEME IN DRUGIH SENATORJEV

Načrt zakona za priznanje pravic Slovencem v Furlaniji - Jul. krajini

I

Kakor smo že na kratko poročali 30. aprila., je skupina komunističnih senatorjev predložila načrt zakona o priznanju narodnih pravic Slovencem in za zaščito slovenske narodne manjšine v deželi Furlaniji-Julijski krajini. Danes začenjamo objavljati celotno obrazložitev omenjenega načrta zakona in načrt zakona sam.

Načrt zakona na pobudo senatorjev Seme, Gianquinta, Pirastuja, Sotgiuja, Marisa, Li Causija, Calamandreia, Brambille, Mammucaria, Vignole in Fortunatija.

«Določbe za priznanje narodnih pravic italijanskim državljanom slovenskega jezika in za zaščito slovenske narodne manjšine v deželi Furlaniji-Julijski krajini.»

Cenjeni kolegi,

Slovenci, ki živijo v Italiji, bivajo v deželi Furlaniji-Julijski krajini, različno naseljeni v treh pokrajinah Trsta, Gorice in Vidma.

Tu živijo skoraj petnajst stoletij z Italijani ter delajo v mestih in na podeželju; danes so delavci, kmetje, tehniki, intelektualci, obrtniki

Sestavljajo veliko družino južnih Slovanov; pripadajo slovenskemu narodu, ki v zvezni republiki Jugoslaviji sestavlja republiko Slovenijo.

Ob meji, kjer so razdeljeni med dve državi, so lahko vedno bolj element združevanja dveh sosednih in prijateljskih dežel, dveh delavnih in miroljubnih narodov, katerih meje so danes med najbolj odprtimi na svetu in katerih plodno bratsko sodelovanje na vseh področjih, čeprav v različnosti socialnih sistemov, je prav gotovo pozitiven element v svetovnem položaju, ki je še težaven in napet.

So italijanski državljani drugačne narodnosti kakor večina; sestavljajo aktivno, razvito, napredno, organizirano in demokratično narodno manjšino, ki je temeljna komponenta italijanske demokracije.

Naloga italijanske države, njenih ustanov, ki so nastale iz odpora in ki jih jamči republikanska ustava, je, da zagotovijo tej manjšini pogoje absolutne zaščite za konkretno popolno enakost z vsemi drugimi državljani ter da ščitijo njih celovitost — kot poedinih članov in kot skupnosti — da zagotovijo njih razvoj na vseh področjih človeške dejavnosti; z drugimi besedami ne samo s priznanjem sedanje fizične in idealne stvarnosti, temveč z uvedbo potrebnih ukrepov z lojalno obveznostjo, zato da bodo Slovenci, ki živijo v Italiji, zajamčeni kot narodna manjšina in da bodo imeli ugodno in gotovo prihodnost.

V naši deželi živijo tudi druge manjšine s svojo zgodovino, tradicijo, jezikom in kulturo; nekatere, kakor na primer francoska v Dolini Aosti in nemška na Tridentinskem-Zgornjem Poadižju, mejijo z matičnimi narodi. Živijo v avtonomnih deželah s posebnim statutom in poseben je tudi statut Furlanije-Julijske krajine. Eden od vzrokov, ki so zakonodajalcu svetovali to rešitev, je namreč prav dejstvo obstoja narodnih manjšin.

Druge manjšine živijo še v raznih krajih Italije in so bolj ali manj številčne in se bolj in manj zavedajo same sebe, svoje kulture in svojih pravic. Grki, Albanci, Katalanci, Provansalci, Nemci, Škoti itd. živijo v nekaj desetericah pokrajin. Ni moč reči, da so bile države pred združitvijo in zatem vlade enotne Italije do njih pravične in razumevajoče. Ravnanje ni bilo med najbolj občutljivimi in demokratičnimi. Nekatere teh skupin so komaj še pri življenju, ali celo izginjajo, čeprav je verjetno, da glede njih obdaja naraščajoča občutljivost čustva politikov in kulturnikov.

Zato bi morala torej biti skupna vsem ugotovitev, da vladajoči razredi in prejšnje vlade niso bili sposobni pravilno načeti v kulturnem in demokratičnem smislu vprašanj, ki izhajajo iz navzočnosti ene ali več jezikovnih in narodnih manjšin.

Za neko drugo manjšino je v omejenem obsegu, zaradi njenega znatno drugačnega značaja, pred nekaj leti skupina demokristjanskih poslancev, med katerimi sta bila Restivo in Cassiani, predložila predlog zakona (30. aprila 1964 štev. 1326), ki vsebuje nekatere zanimive koncepcije, kakor na primer: «Člen 6 ustave izrecno določa pravico manjšine, da jo državna zakonodaja ščiti... To jezikovno in kulturno bogastvo — ki ni zajamčeno po nobenem zakonu — se mora ohraniti: v zaščito prizadetih manjšin, zaradi moralnih obveznosti do očetov sedanjih državljanov... zaradi dolžnega spoštovanja že omenjene ustavne določbe, v tolažbo in solidarnost do danes tako razseljenih skupin... Nezanimanje zakonodajalca bi bilo nepravično in neupravičeno... Nujno vprašanje, ki se sedaj postavlja, je prav zaščita jezikovnih manjšin... V ta namen je treba prilagoditi šolsko zakonodajo (predlog se tiče prav šol; op. ur.) tej stvarnosti. Če ne bi za to poskrbeli, bi med drugim pomenilo kršiti najosnovnejše določbe pedagogije in šolske psihologije... Z odobritvijo tega predloga bo parlament ob spoštovanju ustavne določbe služil kulturi, ohranil bo dragoceno jezikovno in folklorno bogastvo, spoštoval bo priznana pravila pedagogije in šolske psihologije in bo ustrezal zakonitim in stoletnim pričakovanjem...»

Prav gotovo ne moremo iti po sledi predloga zakona 1326 pri konkretnih rešitvah, ki jih zagovarjajo, ker so neprimerne, toda ugotovitve pravnega, ustavnega, kulturnega in moralnega značaja so takšne, da ne bi mogle za tiste demokristjanske parlamentarce predstavljati nobene težave, da bi podprli naša utemeljevanja, rešitve, ki jih mi predlagamo v tem načrtu zakona.

Toda za Slovence dežele Furlanije-Julijske krajine je bilo mnogo hujše; prizadejana je bila ogromna škoda njihovi skupnosti in poedinim članom. Zato je treba ukrepati hitro in s širokimi pogledi.

Ne zdi se nam nujno potrebna obsežna dokumentacija tega, kar je bilo fašistično dvajsetletje za Slovence in Hrvate na ozemljih, ki so postala Italija po prvi svetovni vojni (Trst, Pulj, Gorica in Reka), in v Furlaniji. Mnogi kolegi to vedo zaradi lastne izkušnje, ker so bili v konfinaciji in pred posebnim sodiščem skupno z državljani teh področij ter so jih osebno poznali in cenili. Drugi zaradi svoje občutljivosti, zaradi zgodovinskih in političnih študij, zaradi italijanskega in tujega pisanja in pričevanja ter samih papežev. Toda potrebni so nekateri podatki, tudi da spomnimo, da se je, še preden je fašizem postal režim, šovinistično nasilje, ki so ga dopuščale oblasti, nekatera vojaška poveljstva, številni sodniki, zaganjalo proti manjšinam te dežele, njihovim organizacijam in združenjem, šolam, jeziku, narodnim voditeljem demokratom, socialistom in komunistom. In vendar se je hotela Italija predstaviti Slovencem z bobnečim razglasom guvernerja generala Petitti di Roreta s prijaznim in pomirjujočim obrazom: «Slovenci! Italija, država velike svobode, vam bo dala enake pravice kakor drugim državljanom, vam bo dala šole v vašem jeziku, v večjem številu, kakor vam jih je dala Avstrija. Slovenci! Bodite prepričani, da bo Italija, velika in zmagovita, skrbela za vse svoje državljane brez razlike!»

Tragična stvarnost je bila, da tudi za druge državljane Italije niso bile perspektive o velikih pravicah številne, toda za Slovence, se je kalvarija začela prav kmalu.

Začelo se je 13. julija 1920 s požigom hotela Balkan v Trstu, ki je bil sedež številnih gospodarskih in kulturnih ustanov: Narodni dom, slovensko gledališče, Delavsko podporno društvo, Akademsko društvo, Posojilnica in hranilnica, slovenska čitalnica, slovenska knjižnica, slovenska Glasbena matica, telovadnica «Sokola» in druge. Požgani so bili slovenski periferični sedeži pri Sv. Jakobu, pri Sv. Ivanu, v Barkovljah in srbska čitalnica; nasilje je bilo izvršeno proti trgovinam, lokalom in pisarnam Slovencev in Hrvatov.

Požgana je bila slovenska vas Mačkovlje in hrvaška vas Krnica poleg številnih privatnih stanovanj in sedežev društev. Izvršeni so bili številni napadi v drugih krajih, med katerimi v Marezigah.

Tisk vsega sveta je obsodil ta nasilja in papež Benedikt XV. je 2. avgusta 1921 poslal pismo globoke zaskrbljenosti in protest ter je obžaloval, da ne more storiti več, tržaškemu škofu msgr. Bartolomasiju. Med drugim je pismo izražalo ogorčenje, ker «so bili številni duhovniki, katerim je bila poverjena skrb za hrvaške in slovenske vernike na tem področju, podvrženi nasilju nekaterih hujskačev... zaradi surovih ekspedicij teh divjakov... zaradi grozodejstev in celo prelivanja krvi in sramotenja».

Poleg tega je protestiral proti agnosticizmu oblasti in sodnikov, zaradi česar se je večala drznost «zločinskih ljudi».

Takoj po letu 1918 so bile zaprte srednje šole manjšine, ki so bile: hrvaška gimnazija in hrvaško učiteljišče v Pazinu, slovenski znanstveni licej v Gorici, hrvaška gimnazija v Opatiji, hrvaško in slovensko učiteljišče v Gorici, slovenska privatna trgovska šola v Trstu, slovenska realka (tehnični zavod) v Idriji; ta je edina, ki si bila tedaj zaprta.

Leta 1919 sta bili ustanovljeni slovensko moško in žensko učiteljišče v Tolminu in slovenski klasični licej v Idriji.

Enako usodo so doživele osnovne šole manjšine, ki so bile tudi zelo številne. Leta 1918 jih je bilo 541 s približno 80.000 učenci. V prvem letu «miru» se je to število znižalo na 392 z več kot 60.000 učenci, in tudi privatne šole so bile zaprte, razen ene v Trstu.

Z Gentilejevo reformo se je poleg tega uvedel obvezen in nadmestni pouk italijanskega jezika v prvem osnovnem razredu, in to bilo manjše zlo, če ne bi bil eksluziven in če ne bi isto storili vsako leto v naslednjih razredih, kar je dejansko pomenilo načrtovano odpravo vseh teh šol do leta 1938.

Kljub tem ukrepom je vztrajna navezanost na lastno šolo ob vsakovrstnih žrtvah omogočila, da se še v letu 1928 ohrani 444 šol z vsekakor 50.000 učenci in približno tisoč učitelji.

V istem času se je začela postopna likvidacija učnega osebja manjšine. Na podlagi Fedelejevega zakona iz leta 1925 so morali učitelji delati izpite in lahko predstavljamo, kakšne vrste in kakšnimi rezultati. Iz tega razloga in s takimi metodami je bilo stotine učiteljev in profesorjev označenih za «sumljive», «nezanesljive», «neprimerne» in kot take jih razmestili po vsej Italiji ali poslali v konfinacijo, povečini pa so bili prisiljeni izseliti se.

Z eliminacijo učnega osebja, profesionistov, intelektualcev se je težilo po obglavljenju kulture manjšine; z ukinitvijo šol se je teže za tem, da se ljudska množica kultura spremeni v senco. Zaganjali so se proti jeziku, uničevali neodtujljivo, dragoceno, kulturno in umetniško bogastvo ljudstva, ki je imelo na vseh področjih eno izmed višjih tradicij v vsej Evropi.

Dne 2. oktobra 1930 je bila zadnja slovenska šola, privatna šola v Trstu, zaprta.

Skupno z nasilnim raznarodovanjem se je vodila akcija, z vsakovrstnimi šikanami, da se učenci vpišejo v italijanske šole in v fašistične organizacije. Socialno in kulturno tkivo manjšine je slonelo na stotinah krožkov, knjižnic, kulturnih, športnih in rekreativnih društev. Mnogo teh je bilo združenih v treh pokrajinskih zvezah v Trstu, Gorici in Pulju, ki so med drugim izdajale vsaka po eno revijo.

(Nadaljevanje sledi)

SPREGLEDAN DEL GOVORA O SLOVENCIH V RIMSKEM SENATU

Valerio in Valerij

V preteklih dneh smo prejeli knjižico, v kateri je ponatisnjen govor tržaškega senatorja P. Seme na seji senata 25. septembra lani pod naslovom «Per una diversa politica della difesa, per la democratizzazione delle FF. AA. per la riduzione delle servitù militari». O tem govoru smo poročali (v septembru smo že poročali). Toda sedaj, ko smo v posebni knjižici celotno besedilo tega govora, smo opozorili v njem del, ki se tiče prav Slovencev v Italiji in za katerega mislimo, da je nujno, da z njim seznanimo do podrobnosti vsi naše bralce. Ta del govora se glasi:

«Nočem govoriti o številnih ugodnih primerih, ki so se dogodili, toda moram takoj povedati primer, ki se tiče kulture, demokratičnosti, in spoštovanja vojaštva, in spoštovanja vojaške osebnosti. V neki vojašnici, ki so med drugimi vojaki nekateri tržaške in goriške pokrajine, slovenske narodnosti, se je sledečemu zanikala pravica, da se imenuje s tistim imenom, katerega jim je dala njihova rodbina na dan, ko so se rodili. Stvar je gorostasna. Gui, obrambni minister: ali ste hoteli reči?»

SEMA: «Neki državljan se je primer v italijanščini imenoval VALERIO, v slovenskem jeziku pa VALERIJ. Pismo, ki je bilo naslovljeno na vojaka «VALERIJ», je bilo vrnjeno, ker se je ugotovilo, da se vojak ne more tako imenovati. Pisal sem jaz osebno drugemu, pismo je bilo vrnjeno. Šele tretjemi je uspelo, da je vojak pismo prejel.

Nočem iti v skrajnost in verjeti, da je bilo tisto pismo tudi cenzurirano ali prebrano, toda gotovo je, da neka policijska kontrola obstaja, kajti samo najbolj diskriminirani elementi fašističnega terorizma v Trstu imajo danes, leta 1969, podobna stališča glede takih vprašanj.»

RADIO VELEVIZIJA

SOBOTA, 9. MAJA 1970

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Šopek slovenskih pesmi; 11.50 Ansambli; 12.10 Kulturni odmevi; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Glasba z vsega sveta; 16.10 Orkestri; 16.30 I. Pregelj: Otroci sonca; 16.50 Glasbene razglednice; 17.30 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Vokalni kvintet vodi Mamolo; 18.50 Duo Corrado-Dilucaglia; 19.10 Družinski obzornik; 20.00 Šport; 20.35 Teden v Italiji; 20.50 A. Marodič: «Železna krinka»; 21.20 Orkester Fonorama; 21.30 Vabilo na ples; 22.30 Zabavna glasba.

TRST

12.00 Plošče; 14.15 Tretja stran; 16.00 Klavirske skladbe; 16.25 Literarna oddaja; 16.35 Zborovske pesmi.

KOPER

6.30, 6.45, 7.30, 10.00, 12.30, 14.00, 14.30, 16.00, 17.00, 19.15, 22.30 Poročila; 6.15 Jutranja glasba; 7.40 Vesela glasba; 8.00 Popevke; 8.30 Operetna glasba; 10.15 Poje Jimmy Fontana; 10.30 Orkester Mescoli; 10.45 Plošče Rifi; 11.00 Plošče Durium; 11.30 Današnji pevci; 11.45 Plošče PRU; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 14.05 Lahka glasba; 15.30 V ritmu z mladimi; 16.20 Zapojmo in zaigrajmo; 16.45 Primorska in njeni ljudje; 17.10 Pevec dneva; 17.30 Izbrali ste; 18.40 Parada orkestrov; 19.00 The Anita Terr Singers; 19.30 Prenos RL; 22.10 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutranja glasba; 9.00 Vi in jaz; 11.30 Šola; 12.10 Kontrapunkt; 13.15 Preizkušajo se diletanti; 14.09 Program s Caterino Caselli; 15.35 Znanstvena oddaja; 16.00 Oddaja za bolnike; 17.10 Veliki variete; 19.05 Znanstvena oddaja; 19.30 Luna park; 20.20 Jazz; 21.05 Montemezzijeve skladbe; 22.10 Sto let italijanske industrije; 22.25 Sodobni italijanski skladatelji.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Protagonisti; 9.00 Izbrane pesmi; 9.40 Strnjena komedija; 10.15 in 16.00 Plošča za poletje; 10.35 Variete z Bramierijem; 11.35 Zbori z vsega sveta; 12.35 Program s Paolom Villaggiom; 14.00 in 16.50 Zakaj in kako?; 15.18 Knjižne novosti; 17.40 Bandiera gialla; 18.35 Glasbeni aperitiv; 20.15 F. De Roberto: «Illusione»; 21.30 Brez naslova; 22.10 Italijanska folklorna glasba; 22.30 Nove plošče.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.10 Odrska glasba; 13.45 Čelist Piatigorsky; 14.30 Verdi: «Traviata»; 16.45 Haydnove skladbe; 17.10 Nemščina; 17.40 Glasba izven programa; 18.45 Filmske novosti; 19.15 Simfonični koncert; 21.30 Radijska priredba.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 8.45 Haendlovi koncerti; 9.25 Od gotike do baroka; 9.45 Sodobna ital. glasba; 10.20 Vzporedna glasba; 12.30 Simfonične skladbe; 13.30 C. F. Shaw: «La vita breve»; 14.35 Boccherinijeve skladbe; 15.30 Lahka glasba — stereo.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Na današnji dan; 8.05 PRENOS PARADE IZ BEOGRADA; 11.20 Vedri zvoki; 12.10 Pianistka Dubravka Tomšič; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ansambel Miha Dovžan; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Karol Pahor: Bremenski mestni godci; 14.25 Domače melodije; 15.40 Mezzosopranistka Jelena Obrazcova; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.35 Orgle v ritmu; 17.45 Jezikovni pogovori; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Dobimo se ob isti uri; 18.45 S knjižnega trga; 19.15 Ansambel Zadovoljni Kranjci; 20.00 Spoznavajmo svet in domovino; 22.15 Oddaja za izseljence; 23.05 S pesmijo v novi teden.

ITAL. TELEVIZIJA

9.30 Šola; 12.30 Znanstvena oddaja; 13.00 Komični filmi; 13.30 Dnevnik; 15.00 Ponovitev šole; 17.00 Dežela Giocagiò; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 18.45 Znanstvena oddaja; 19.10 Sedem dni v parlamentu; 19.50 Športni dnevnik in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Doppia coppia; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

14.30 Športni dogodek; 18.15 Plošča za poletje; 19.30 Nemščina; 21.00 Dnevnik; 21.15 W. M. Thackeray: Semenj ničevosti; 23.00 Sedem dni v parlamentu.

JUG. TELEVIZIJA

20.00, 23.00 Poročila; 10.00 Vojaška parada ob dnevu zmage — prenos iz Beograda; 11.00 Revolucionarne pesmi; 17.15 Poema 50; 18.00 Pihalni orkester JA; 19.05 Dokumentarni film; 19.20 V svobodo — ob 25-letnici osvoboditve; 19.45 Cikcak; 20.35 TV magazin; 21.40 Rezervirano za risanke; 22.00 Geminus — film; 22.40 TV kažipot.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Zaradi nezaupanja utegne priti do oslabljenega sodelovanja. Opazili boste pri sebi napako, ki jo pri drugih zaničujete.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Ker nimate ustreznih svetovalcev, se odpovejte neki novi dejavnosti. Pazite, kaj govorite pred tujcem.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Ognite se diskusijam, ki bi vam odvzemale dragocen čas. Z neprevidnostjo lahko pokvarite vse, kar ste dosegli.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Bodite ljubeznivi z osebo, ki utegne postati vaš sodelavec. Bodite bolj strpni z mlajšimi.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Nastopil je ugoden trenutek, da razvijete svoje načrte. Novice, ki bodo odlično vplivale na vaša čustva.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Odnosi s predstojniki bodo napeti. Pokažite razumevanje do osebe, ki je nekoliko živčna.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Pri izvajanju svoje pobude se ne smete ustaviti pred zapreko. Ne bodite preveč širokosrčni.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Mobilizirajte vse svoje sposobnosti, če hočete doseči, kar si želite. Pozabite na krivico, ki vam jo je nekdo storil.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Odpovejte se vsem improvizacijam. Zavrnili boste neko čustveno ponudbo.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Zagotovljen vam je dobiček. Če menite, da imate prav, pojasnite svoje stališče tudi družinskim članom.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Zmanjšala se bo vaša dejavnost. Bolje bo, da se ne vmešavate v nekem nevšečnem sporu.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ne ustvarjajte sami povodov za kritike. Postali boste duhovno bogatejši.

RADIOCORRIERE

medtem ko se nadaljuje tekmovanje za 21 kg zlata

NAPOVEDUJE

NOVO VELIKO ZALOŽNIŠKO POBUDO

COPPA RIMET MEXICO 70

ALBUM V BARVAH S 54 STRANMI O SVETOVNEM PRVENSTVU V NOGOMETU

bo priložen Radiocorriere TV, ki bo naprodaj v kioskih

Potreben je, da kot izvedenci sledimo tekmam

TROFEJE RIMET 1970

Vsebuje: koledar vseh srečanj
(izločilna srečanja, četrtfinalne, polfinalne in finalne tekme)
ilustracije in komentar o raznih načinih igre
predstavlja vsako izmed 16 moštev, ki bodo tekmovala
zgodovino Trofeje Rimet od leta 1930 do danes z zgodovinskimi slikami
dogodke v zvezi z italijansko državno reprezentanco
podatke o prejšnjih osmih državnih prvenstvih
lestvico strelcev

V album boste mogli postopoma lepiti in v njem boste hranili barvne fotografije vseh igralcev, ki bodo tekmovali za TROFEJO RIMET 1970 z barvnimi risbami vseh državnih zastav in krojev vseh moštev, ki jih bo objavljal RADIOCORRIERE TV od prihodnje številke dalje, vsak teden po 60 fotografij. Ob koncu prvenstva: barvni posnetek zmagovalne ekipe, ki ga boste nalepili na zadnjo stran albuma.

Ne zamudite te izredne priložnosti: kupite v kiosku RADIOCORRIERE TV.

šport šport šport šport šport

YOUGOSLAVIE 1970

S kvalifikacijami v Sarajevu, Splitu in Karlovcu

Jutri prvo dejanje košarkarskega SP

Jutri se bo odprl zastor košarkarskega svetovnega prvenstva, ki bo v Jugoslaviji od 16. do 24. maja. Predtekmovalni del bo v treh mestih, in sicer v Sarajevu, Splitu in Karlovcu. Skupine pa so naslednje:

SKUPINA A — Sarajevo: Češkoslovaška, ZDA, Kuba, Avstralija. Spored:
10. maja: Češkoslovaška — Avstralija, Kuba — ZDA
12. maja: Kuba — Češkoslovaška, ZDA — Avstralija
13. maja: Avstralija — Kuba, Češkoslovaška — ZDA

SKUPINA B — Split: Brazilija, Juž. Koreja, Italija, Kanada
10. maja: Brazilija — Južna Koreja
11. maja: Kanada — Južna Koreja, Brazilija — Italija
12. maja: Kanada — Italija
13. maja: Brazilija — Kanada, J. Koreja — Italija.

SKUPINA C — Karlovac: SZ, Urugvaj, Egipt, Panama
10. maja: Urugvaj — Egipt
11. maja: Egipt — Panama, SZ — Urugvaj
12. maja: SZ — Panama
13. maja: Urugvaj — Panama, SZ — Egipt.

Jugoslavija je organizator tega svetovnega prvenstva, zato ima pravico neposrednega nastopa v finalnem delu prvenstva, ki bo v Ljubljani.

Generalni sekretar FIBA William Jones je tudi določil komisarje za to prvenstvo. To bodo: v Sarajevu Boris Stankovič (Jugoslavija), v Splitu dr. Ferenc Pett (Madžarska), v Karlovcu Edmond Bigot (Francija).

Vse je torej pripravljeno za to prvenstvo, ki je zbudilo nepričakovano dosti zanimanja. Trenerji, igralci, časnikarji, navijači iz vseh držav so prispeli v Jugoslavijo, da bi si ogledali najboljše amaterske košarkarje na svetu.

● Zakaj ne pošljete svojih najboljših košarkarjev na svetovna prvenstva?» sem vprašal ameriškega igralca. Odgovor: «Ker še sedaj ne vemo, ali je to res amatersko prvenstvo. Moji italijanski soigralci imajo vsi avtomobil znamke jaguar ali ferrari. Trenirajo dvakrat na dan, torej ne delajo drugega. Kako torej zmorejo vzdrževati tak avtomobil? Vsi pa res niso tako bogati...» Fant ima prav. Torej zamislimo si ameriško profesionalno reprezentanco: Russel, Alcindor, West, Hauliček, Baylor. Za dvanajstega igralca bi izbrali «skromnega» Maravića: 43 točk poprečno na tekmo.

● Reprezentanca Kanade je izgubila prijateljsko tekmo proti italijanski peterki Virtus (84:81). Kanada ima več dobrih ameriških igralcev in je le skromna ekipa. Predstavljajmo si torej, kaj so Egipt, Avstralija, Južna Koreja, Poljske in Španije pa ni na tem prvenstvu.

● V sovjetski reprezentanci bo ponovno igral tudi Volnov. Alačačan je torej izgubil svojo osebno bitko s starim lisjakom Volnovom, česar si seveda trenerji ostalih reprezentanc niso želeli.

● Meneghin se je odločil: nastopil bo! Federacija mu bo najela osebnega profesorja, ki bo učil visokega italijanskega reprezentanta. Hudobni pravijo, da bodo morali najeti najmanj strokovnjaka, kajti Meneghinu je šlo res vse v višino...

● Bodo v zadnjem trenutku povabili tudi Djerdjo v jugoslovansko reprezentanco? Djerdja je namreč v odlični formi in je proti TWA dosegel kar 40 pik. Sicer pa Žeravica nerad dela z brezposelnimi.

b. l.

VSTOPNICE ZA SP V KOŠARKI

Potovalni urad Aurora ima na razpolago vstopnice za skoraj vse tekme 6 svetovnega prvenstva v košarki v Ljubljani.

PRVENSTVO «I. DIVISIONE»

Bor proti ekipi Libertasa

Končali sta se prvenstvi D lige in prvenstvo dečkov, tako da so od naših moštev zaposlene le tri ekipe: Bor, ki nastopa v prvenstvu «prima divisione», in Bor ter Polet, ki nastopata na turnirju v okviru «mladinskih iger».

Jutri pa bodo stopili na igrišče le borovci v prvenstvu «1. divisione». Po uspešnem zadnjem kolu v Škednju, kjer so v dramatični tekmi premagali Servolano le z eno piko razlike, upajo naši, da bodo tudi jutri uspešno zaigrali. «Plavi» se bodo namreč pomerili z močno peterko Libertasa. Če ne bodo grešili začetniških napak, kot v večini tekem prvega dela prvenstva, lahko upamo na uspešen izid.

Naši košarkarji so po prvih neuspešnih nastopih izboljšali igro. Nedvomno je Tavčarjeva prisotnost v ekipi razgibala igro naših, sicer pa so vsi pokazali zadovoljiv napredek.

Bor bo jutri nastopil z naslednjo postavo: Sergij Tavčar, Edi Čermelj, Stojan Hrvatič, Martin Kralj, Walter Hrvatič, Mladen Šare, Renato Štokelj, Mladen Škerlj, Sandi Pertot, Marijan Nadlišek.

Tekma Libertas — Bor bo jutri ob 8.30 v Ul. della Valle.

TENIS — DAVISOV POKAL

Jugoslavija - Poljska 2:1
Italija - Češkoslovaška 1:1

MARIBOR, 8. — Jugoslavija vodi v prvem kolu za Davisov pokal proti Poljski v Mariboru z 2:1. Po včerajšnji zmagi Špeara nad Rybarchykom (6:0, 3:6, 6:0, 6:2) je danes Franulović v nadaljevanju včeraj prekinjene partije premagal Gassioreka z 2:6, 6:2, 2:6, 6:3, 6:2. V igri parov pa sta Poljaka Nowicky - Rybarchyk premagala Franulovića in Špeara s 3:2.

* * *

GRUGLIASCO, 8. — Po enourni prekinitvi zaradi močnega vetra je Italijan Adriano Panatta premagal Čehoslovaka Jana Kukala z 8:6, 6:3, 6:3 in je s tem rezultat dvoboja uravnovesil. Po drugem dnevu je namreč stanje neodločeno 1:1.

Srečanje dvojic bodo odigrali jutri, vendar pa bodo postavi obeh moštev sporočili šele uro pred začetkom srečanja.

TOTIP

1.	prvi	1	1
	drugi	X	2
2.	prvi	X	1
	drugi	1	X
3.	prvi	1	
	drugi	2	
4.	prvi	1	1
	drugi	X	2
5.	prvi	1	
	drugi	2	
6.	prvi	X	X 1
	drugi	1	2 X

Mladinske igre v Dolini

V Dolini so sinoči na sedežu občine ustanovili občinski odbor za letošnje mladinske igre. Odbor, kateremu predseduje župan Dušan Lovriha, je sklenil letos organizirati tekmovanja v teh treh panogah: odbojki, nogometu in streljanju z zračno puško.

Odbojka bo na sporedu prihodnji telen, v sredo in petek (za dečke rojene od 1956-59 in deklice rojene od 1955-59). Tekme bodo ob 13.30.

Nogomet (za dečke rojene od 1955-57) bo v torek in četrtek, obakrat z začetkom ob 17.30.

Streljanje z zračno puško (za dečke in deklice, rojene v letih 1955 in 1956) bo v petek ob 19. uri, pred tem pa bodo v sredo ob 19. uri vaje.

Odbojka in nogomet bosta seveda na odprtem, streljanje pa v dvorani. Vsi najboljši tekmovalci bodo nagrajeni z značkami.

Odbor M I vabi vso mladino iz dolinske občine (ki ima pravico do nastopa), naj se tekmovanja udeleži c čim večjem številu. Prav tako pa priporoča staršem, naj svoje otroke usmerjajo k nastopu na M I, ki naj postanejo za naše otroke prvi stik z zdravim, tekmovalnim športom.

Interesenti lahko prejmejo vse podatke in prijavnice za nastop na dolinski občini ali pa pri ŠD Breg.

ODBOJKA — PO ZMAGI V MEDDEŽELNEM FINALU

Težka naloga mladincev Bora v polfinalu državnega prvenstva

Italijansko mladinsko odbojkarsko prvenstvo je prišlo do predzadnje faze. V polfinale se je srečno prebilo pet šesterk, ki so šle skozi «rešeto» pokrajinskih, deželnih in meddeželnih izločilnih tekmovanj. Tem petim so se pridružila še tri prva društva italijanskega mladinskega prvenstva. Vsa društva, ki nastopajo v prvi ligi morajo imeti tudi mladinsko ekipo, ki nastopajo v predtekmi članov. Ta tri društva so Edizioni Panini Modena, Bumor Parma in Casadio (gasilci) iz Ravenne. Med to osmerico je letos tudi Bor, ki tako nadaljuje uspešno tradicijo deklet iz prejšnjih let. To je za naše fante velik uspeh in kar bodo dosegli od polfinalnih tekem naprej v tako močni konkurenci bo zanje že pravi podvig.

Kot je že običaj v vseh dosedanjih takih nastopih, so naši zastopniki vključeni v skupino, ki je veliko težja od tiste, ki jo sestavljajo društva iz južne Italije. V Firencah bodo v nedeljo nastopili, poleg Bora še Casadio Ravenna, Bumor Parma in Gargano Genova. V Neaplju (če bo razpoložljiva telovadnica, če ne pa v Aversi ali Caserti) Edizioni Panini Modena, Atletica Sestese Sesto Fiorentino, Ostia SC, Lido di Roma in Universal Catania.

V drugi skupini je zanesljiv finalist Panini iz Modene v katerega vrstah nastopajo kar trije mladinski reprezentanti: Montorsi, Dall'Olio in Pini. Tudi ostali igralci te šesterke so odlični odbojkarji, saj je njihov trener prof. Anderlini, Ta ima v Modeni izredno uspešno odbojkarsko šolo, ki je dala že vrsto reprezentantov in je zibelka italijanske odbojke sploh. Med ostalimi tremi zastopniki je rahla prednost na strani ekipe Atletica Sestese, ki ima tudi enega mladinskega reprezentanta, Gianossija.

Za nas pa je veliko bolj važna prva skupina v kateri sodelujejo tudi naši fantje. Pa pričnimo kar po vrsti: gasilci iz Ravenne so lanski mladinski prvaki. To je odlična šesterka, katero vodita mlada reprezentanta Errani in Ghinassi, in je že zanesljiv finalist. Tudi če ji letos ne bo uspel tak podvig kot ga je dosegla lansko leto, se po vsej verjetnosti Ravenčani ne mislijo posloviti od nadaljnjega tekmovanja že v Firencah. Druga odlična šesterka je Bumor iz Parme, ki ima odlične vzornike pri starejših odbojkarjih, saj so bili lani članski državni prvaki. Ti igralci so med seboj dobro uigrani in tudi v Parmi skrbijo za naraščaj. Tretji zastopnik te skupine je gasilska šesterka Gargano iz Genove. To društvo se je prerinilo na površje zadnje čase in v njihovih vrstah bosta nastopila kar dva mladinska reprezentanta, Marchese in Bortolotto. Torej, to je nasprotnik, ki polaga veliko važnosti na mlade moči in s tem tudi uspehi ne bodo izostali.

Kakšne možnosti imajo naši fantje v tako močni konkurenci je težko v naprej napovedati. Bržkone pa bo odločilnega pomena v tem nastopu kondicijska priprava posameznih odbojkarjev. V enem dnevu bo treba odigrati tri tekme in pri tako izenačenih nasprotnikih je lahko usodna tudi že najmanjša kriza. Ekipo Bora, ki nastopa v D ligi, sestavljajo izključno sami mladi igralci, katerim se bosta to pot pridružila še Klavdij Veljak in Edi Starc, ki sta člana prve plave šesterke. S tem bo Borova četa pridobila predvsem v napadu in upajmo, da so pri tako izenačenih nasprotnikih možna tudi presenečenja. Vsekakor pa bo pot do sklepnega dela tekmovanja izredno težavna in bi pomenila za mlade odbojkarje in Združenje največje zadoščenje.

G. F.

Novosti v raznih odbojkarski ligah

FIRENCE, 8. — Italijanska odbojkarska zveza je sklenila izvesti za sezono 1971-72 reformo v nekaterih ligah. B ligo bodo tako zmanjšali od 30 na 24 moštev, ki bodo razdeljena na 2 skupini po 12 ekip. To bodo dosegli tako, da bo iz B lige prihodnje leto izpadlo več ekip kot letos.

Zmanjšali bodo tudi število ekip D lige in sicer na 96, ta tekmovanja pa bodo vodile conske komisije. Periferna odbojkarska vodstva se bodo lahko tako bolj posvetila vodstvu propagandnih lig, ki bodo razdeljena na prvo in drugo serijo. V vsaki deželi bodo v to ligo sprejeli od 70 do 80 moških šesterk. Znižali bodo verjetno tudi število ekip v C ligi, prav tako pa bo skoraj gotovo prišlo do sprememb tudi v ženskih prvenstvih.

V ŽENSKI C LIGI

Jutri Bor B-OMA

V nadaljevanju ženske odbojkarske C lige bo Bor B gostil še nepremagano ekipo OMA. «Plave» igrajo zadnje čase s spremenljivim uspehom, vendar bodo proti tej ekipi dosegle le težko kaj več kot časten poraz. Zdaj, ko so na lestvici dohitele Porzio, bo o izpadu verjetno odločal količnik setov. Zato se bodo morale borovke odslej boriti za vsak set. Če bi zmogle še kaj več, potem bi to bilo seveda zlata vredno. Čeprav je OMA res močan nasprotnik, pa seveda zato «plave» ne smejo že vnaprej položiti orožja.

Tekma bo na stadionu «1. maj» jutri ob 08.30.

G. F.

Drevi v D ligi v Zgoniku

Derbi Kras-Olympia

Drevi bo v Zgoniku slovenski derbi moške odbojkarske D lige med Krasom in goriško Olympio. Kras je v tej tekmi sicer favorit, toda po porazu proti ekipi ACEGAT je tudi mogoče, da je ekipa v lažji krizi (vsaj kar se razpoloženja tiče). Krasovci bodo seveda drevi merili odločno na zmago, saj si ne smejo več privoščiti zapravljenih točk. Razen tega pa bi morala tekma pokazati tudi bolj skupno igro domačinov, kar naj bi bilo prvo jamstvo za uspešen nastop v prihodnjem domačem srečanju z drugouvrščenim CSI. Kras sicer gotovo ni zašel v krizo v pravem pomenu besede, zato pa lahko z zaupanjem pričakujemo njegov drevišnji nastop, ki bo v Zgoniku ob 21. uri.

Bor B pa se bo jutri podal v Videm, kjer bo igral proti CSI. Ta se na svojem igrišču gotovo ne bo pustil presenetiti, saj bi mu poraz precej zmanjšal možnosti osvojitve prvega mesta.

bs

TELOVADBA

Na organizacijskem komiteju svetovnega prvenstva v gimnastiki «Ljubljana 70» so sporočili, da bodo 15. maja dali v prodajo vstopnice za vse prireditve. Cene vstopnicam so od 2 do 40 dinarjev.

Državno prvenstvo v orodni telovadbi za zvezni razred moških bo 30. in 31. maja nekje v Sloveniji. Med možnimi kraji prireditelji omenjajo Maribor, Domžale in Kočevje.

ATLETIKA — V OKVIRU MLADINSKIH IGER

Več mladih slovenskih atletov doseglo normo «zlatega kroga»

Slab odziv slovenskih šol za nastop na mladinskih igrah

V soboto je bilo na občinskem stadionu «Pino Grezar» v Trstu pokrajinsko tekmovanje dečkov in deklic v sklopu mladinskih iger.

Uradno tekmovanje za mladinske igre pa bo v nedeljo 17. maja. Zmagovalci v vsaki disciplini na tem tekmovanju se bodo lahko udeležili vsedržavnega tekmovanja v Rimu, vsi ostali tekmovalci pa bodo nagrajeni s spominsko kolajno. Na tekmovanju lahko nastopi vsakdo, ki si priskrbi izkaznico, (ki jo lahko dobi brezplačno na tržaški občini) ali pa se priključi mladinskemu atletskemu odseku «Slovenska mladina», pri katerem se že udejstvuje približno deset mladih atletov.

Ta tekmovanja veljajo obenem tudi za državno ekipno tekmovanje «Trofejo petih krogov». Vsak tekmovalec, ki doseže določeno normo, dobi, ob koncu sezone enega, tri ali pet zlatih krogov.

Norme so sledeče:

Moški (letniki 1955, 1956, 1957)

		5 krogov	3 krogi	1 krog
80 m	—	9''8	10''3	11''0
1000 m	—	2'53''0	3'15''0	3'50''0
60 m zapreke	—	9''0	9''5	10''6
višina	—	158 m	1,50 m	1,30 m
daljina	—	5,60 m	5,10 m	4,20 m
palica	—	2,60 m	2,40 m	2,00 m
krogla (4 kg)	—	13,20 m	11,50 m	9,00 m
disk (1,5 kg)	—	33 m	29 m	22 m
granata (0,5 kg)	—	48 m	40 m	30 m
hoja 4 km	—	23'	25'	28'30''

Doslej so dosegli normo za en zlati krog že sledeči tekmovalci «Slovenske mladine»:

Na 1000 m: Rudi Škabar je tekel že trikrat pod normo, Danilo Maskiewicz in Renco Milič po dvakrat, Valter Milič, Valter Prašelj, Iztok Kodrič in Črt Šiškovič pa enkrat. Šiškovič je dosegel normo za en krog tudi v metu granate.

Udeležba na sobotnem tekmovanju je bila zelo številna. Najuspešnejše se je tekmovanja udeležila šola «Nazario Sauro» iz Milj, ki je pripeljala na stadion kar 100 tekmovalk ter je dosegla 30 krogov med dečki in 27 med deklicami. Tudi ostale italijanske šole so bile polnoštevilno zastopane in so dosegle zadovoljive rezultate, ki pa bi gotovo lahko bili še mnogo boljši, ko bi bili tekmovalci bolj uvidevno razporejeni po posameznih disciplinah in bi imeli že nekaj atletske priprave.

Lepo bilo, da bi tudi slovenske šole sledile zgledu italijanskih, ki so za sobotno tekmovanje pripravile trume šolarjev in šolark, medtem ko je slovensko manjšino zastopala le peščica tekmovalcev «Slovenske mladine». Da bi se njih število povečalo organizira atletska sekcija Bora vrsto propagandnih tekmovanj, ki pa zaradi raznih objektivnih razlogov (ker nobeno športno društvo razen ŠZ Bor ne goji atletike in so zadnja leta med mladino bolj priljubljeni ekipni športi kot so nogomet, odbojka in košarka) vsaj trenutno ne kažejo pričakovanih uspehov. Prav ob tej priložnosti bi slovenske srednje šole lahko odigrale važno propagandno in organizacijsko vlogo med slovensko mladino.

O poteku tekmovanja pa naslednje:

V teku na 1000 m so tekmovalci nastopili v dveh skupinah. V prvi skupini so nastopili vsi tekmovalci SM. Start je bil zelo hiter, za večino prehiter. Danilo Maskiewicz je pretekel prvih dvesto metrov v 35'', kar je zanj celih 6'' prehitro. V manjših presledkih so mu sledili Rudi Škabar, Valter Prašelj in Iztok Kodrič. Prehitri začetek se je na koncu vsem maščeval, še posebno Škabarju, katerega sta dva tekmovalca ovirala, da ju ni mogel prehiteti in je tako izgubil dragocene sekunde. Kljub temu je prispel na cilj kot šesti. Nekaj metrov nato je sledil Maskiewicz. Nekoliko bolj je zaostal Prašelj, ki pa običajno nastopa v metu granate.

Vsi tekmovalci so dosegli dobre rezultate in so za nekaj sekund izboljšali svoje rekorde. Če upoštevamo prehitri start vidimo, da bodo z bolj enakomernim tekom lahko vsi še izboljšali svoj rezultat. Do konca sezone pa bi morali z zvestim treningom prebiti mejo 3'15'' in tako doseči tri zlate kroge. V metu granate je nastopil Črt Šiškovič, ki je že s prvim metom presegel 30 m, v ostalih poizkusih pa se je približal štiridesetim metrom, ki jih bo z vestnim treningom verjetno v kratkem dosegel.

Rezultati

1000 m:
1. Menesello - CSI 3'11''
6. Rudi Škabar - SM 3'28''9
7. Danilo Maskiewicz - SM 3'31''4
10. Valter Prašelj - SM 3'43''3
11. Iztok Kodrič - SM 3'51''

met granate:
1. Dorligo - Div. Julia 43'64 m
6. Črt Šiškovič - SM 37 m

60 m ovire: Pintarelli - SGT 9''5
disk: Gabrielli - N. Sauro 28,22 m
krogla: Bonazzi - CSI 11,59 m
višina: Umech - N. Sauro 155 cm
daljina: De Lindermann - N. Sauro 5,47 m
hoja 4 km: Scogliamiglio - S. Giacomo 22'52''4
80 m: Scapin - CSI 10''8.

K.

Atletski odsek ŠZ Bor organizira

ATLETSKO TEKMOVANJE

za dečke (letniki 1955, 1956 in 1957) in sicer v tekih na 1.000 m in 80 m, metu krogle (4 kg), metu granate (0,5 kg) in v skoku v daljino.

Tekmovanje bo v nedeljo, 10. maja 1970, v Repnu, ob 10. uri zjutraj. Udeleže se ga lahko tudi neregistrirani in nevčlanjeni tekmovalci. Vpisovanje pred tekmovanjem.

Športno društvo Polet priredi dne 16. maja 1970 avtobusni izlet v Ljubljano na

6. SVETOVNO PRVENSTVO V KOŠARKI

Ogledali si bomo tekmo Jugoslavija — Italija in Brazilija — Sovjetska zveza. Cena potovanju in vstopnicam za obe tekmi je 4500 lir. Odhod z Opčin ob 15. uri. Vpisovanje v trgovini čevljev Malalan, Proseška ulica, Opčine.

V 3. AMATERSKI NOGOMETNI LIGI

Libertas (P) - Devin 1:0

Kljub zelo blatnemu igrišču v Križu je bilo to srečanje lepo, razburljivo in borbeno. Devin je verjetno opravil eno svojih najboljših tekem, odkar nastopa. Krilska vrsta je v redu opravljala svoje naloge, zlasti sta bila vedno na mestu V. Pertot in režiser F. Legiša. Svoj napad sta ves čas zalagala z zelo uporabnimi žogami. Tudi napad z Opattijem in Igorjem Mervicom (ki je bil najboljši mož na igrišču) je svojo nalogo opravil v redu, pot do gola pa mu je zaprla prečka, pa tudi res neverjetna smola. Vse velike priložnosti za gol je v prvem polčasu ustvaril Devin in Libertas je le z največjo težavo ohranil neodločen izid. Precej je k temu doprineslo tudi bodrenje kriških navijačev, pa tudi spodbujanje ostalih soigralcev s strani Friderika Legiše, Igorja Mervica in Vasje Pertota.

Zaradi vedno težjega igrišča je kakovost igre v drugem polčasu nekoliko padla, saj so včasih morali igralci po blatu zogo res skoraj «porivati». Polagoma pa je postajal Libertas nevarnejši, zlasti z dolgimi podajami preko kril. Nič pa ni kazalo, da bi prišlo do spremembe izida. V 10. min. je mladega Perentina zamenjal A. Tavčar in to je dalo Devinu novega zagona. V 35. min. je Legiša s krasnim udarcem iz voleja le za las zgrešil vrata. Libertas je skušal svojo obrambo razbremeniti s protinapadi in prav iz enega od teh je v 38. min. njegov napadalec poslal žogo v gnečo pred vrati Devina, vratar je kratko odbil naravnost na noge nasprotnemu igralcu. Ta je brez težav iz razdalje treh, štirih metrov povedel svoje moštvo v vodstvo. Devin gola zaradi svoje požrtvovalne igre ni zaslužil, vendar pa je le za las ušel celo podvojitvi, ko je Tavčar na sami črti rešil svoja vrata.

Koti: 5:3 za Libertas.

Odlično je sodil Marcolini iz Trsta.

K. L.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

razpisuje moški in ženski

ODBOJKARSKI TURNIR

ki se bo zaključil 21. junija 1970 v Trstu, ob priliki osrednje proslave 25-letnice osvoboditve. Turnir bo veljal za pokal 25-letnice osvoboditve.

Ekipe naj se prijavijo na sedežih SPZ v Trstu in Gorici do 15. t. m. Vsako društvo lahko prijavi tudi več šesterk.

SPZ vabi vsa slovenska društva na Tržaškem in Goriškem, da se prijavijo za ta turnir. Vse ekipe bodo nagrajene tudi s praktičnimi nagradami.

DOMAČI ŠPORT

DANES

Sobota, 9. maja 1970

ODBOJKA

Moška D liga
21.00 v Zgoniku
Kras — Olympia

JUTRI

Nedelja, 10. maja 1970

ODBOJKA

Ženska B liga
15.00 v Nabrežini
Sokol — Zarja

* * *

Ženska C liga
08.30 v Trstu, stadion «1. maj»
Bor B — OMA

KOŠARKA

«1. divisione»
08.30 v Trstu, Ul della Valle
Libertas — Bor

NOGOMET

Začetniška liga
13.30 v Trstu, Ul. Flavia
Breg — Ponziana

* * *

Naraščajniška liga
13.45 v Trstu, Sv. Alojzij
Breg — Don Bosco

VOJNI ROMAN SLOVENSKEGA NARODA

Prežihov Voranc: DOBERDOB

Ilustrira dr. R. Hlavaty

124.

Judenburg

Doslej se mu je ta metoda zelo dobro obnesla, vendar pri Hafnerju je popolnoma odpovedala, čeprav se je pretkani general pretvarjal na vse načine in ni štedil niti z grožnjami niti z obljubami in niti z odkrito ginjenostjo in občudovanjem uporniške akcije. Navzlic temu da je Hafnerju obljubljal najmilejšo kazen, samo da naj bo odkrit in naj pove, kdo je bil pravzaprav glavni povzročitelj upora in kdo vse je še imel svoje prste vmes, je korporal ostal trd. Na vsa vprašanja je imel le en odgovor:

«Ničesar ne vem, bil pa sem zraven, ker ni bilo več mogoče prenašati gladu in šikan bataljonske komande in ker sem bil vojne z drugimi vred sit.»

Votura se je osupel vrnil v svoj stan; najrajši bi bil Hafnerja takoj poslal v zapor, toda tega ni smel storiti brez službujočega zdravnika. Ta je bil pa ravno nadštabni zdravnik dr. Taggel, ki se je kakor nalašč nekam zakopal in pil. Kljub temu da je Votura dal preobrniti pol Judenburga, zdravnika niso mogli nikjer iztakniti. Zato je general moral pustiti Hafnerja v izolirnici; ukazal pa je stotniku Lukesichu, naj nemudoma pošlje stražo v izolirnico, kjer naj predvsem pazijo na korporala Hafnerja, ki je neverjeten trdobučnež in zato nedvomno tudi velik krivec.

Dobre pol ure po generalovem odhodu je že prišlo v izolirnico šest mož madžarskega šturmbataljona in z nasajenimi bajoneti in nabitimi puškami zasedlo spalnico.

K vznožju Hafnerjeve postelje se je usedel čokat Madžar ogromnih črnih brkov in sršečih obrvi in zapičil v korporala svoj nepremični, mrzli pogled. Imel je nalogo, da mu ne sme dovoliti z nikomer govoriti in da mora paziti na vsak njegov gib. Madžaru se sicer ni kdo ve kaj zdelo stražiti ranjenca z obvezano glavo, ki se najbrž tako in tako ne more nikamor ganiti, vendar je storil, kakor mu je bilo zaukazano, posebno pa ker je sredi sobe sedel strogi komandant straže, neki strahoviti krapar, ki ga pri bataljonu živ krst ni mogel videti.

Ko je korporal Hafner videl kako štrle vanj Madžarove mrzle oči in pa žrelo puškine cevi, se v prvem trenutku ni mogel ubraniti zaničljivega nasmeška, ki mu je pokril obraz. Torej mu že zdaj kažejo puškino cev, da bi se je lažje privadil... Madžar pri vznožju pa je kmalu začel to, kar je gledal s svojimi očmi, tudi vsrkavati z možgani.

Hm, ali ni tega človeka že nekoč videl... tiste oči, tiste brčice pod nosom, tista usta? Vse se mu je zazdelo znano. Škoda, da ima mož na postelji z obvezo zakrito skoraj celo čelo. Ko bi upornik vstal, bi se tudi lažje spomnil. Tisti obraz, ki ga je gledal, ga je spominjal na nekega majhnega, zastavnega človeka... Premeril ga je z očmi in ugotovil, da je človek, ki leži v postelji, kratke postave. Seveda ga je že srečal nekje, toda kje in kdaj...? Tudi ne more biti še dolgo od tega. V zadregi se je zganil in nehote zaropotal s puško...

Ropot je vznemiril tudi Hafnerja, da je okrenil obraz proti stražniku. Medtem ko ga je še malo prej opazoval ledeno mrzel pogled, je videl zdaj nenadoma dvoje velikih in iznenadenih ter vprašujočih oči. Hm... ali ni že videl nekoč tega postarneža? Vrag si ga vedi, nekje ga je moral videti, ker se mu zdi tako znan. Toda kje, kje...? Zdaj tudi on ni obrnil oči od stražnika:

Madžar je gledal zdaj ves obraz, ki ga je že nekaj minut tako zelo zanimal. Gotovo, tega človeka je že videl. Čakaj, kje bi že bilo to...? — — — Ali mu niso prej rekli, da je najvažnejši in najnevarnejši med ranjenimi uporniki neki korporal...? Seveda je to tisti korporal, moj bog, tisti... iz Lebringa. Saj se mu je zdaj celo nasmehnil — — — in kako nasmehnil...!

Stražnik je zadrhtel po vsem telesu in puška mu je začela šklepetati kakor včasih na fronti, kadar jo je rinil v tisti ozki prostor, ki ga je še ločil od smrti. Nenadoma je postal ves moker. To je tisti korporal, ki ga je v Lebringu privezoval in mu je potem potisnil cigareto v usta. Vse okrog njega se je začelo vrteti, glava mu je postajala vedno bolj omotična in njegove oči niso naposled videle drugega kakor belo, okrvavljeno obvezo, okrog katere se je vse drugo brez prestanka sukalo. Potem so ga zapustile moči.

«Golgota...!» je zahropel in se zrušil po tleh, preden so ga njegovi tovariši, ki so prestrašeni priskočili, utegnili prestreči.

Odnesli so ga iz izolirnice, korporal Hafner, ki je v njem tudi spoznal madžarskega kaznjenca iz Lebringa, pa se je z grenkim občutkom obrnil k steni...

Komandant straže je v zvezi s tem dogodkom poročal poveljstvu, da vlada v izolirnici tak duh, da ga njegovi vojaki ne morejo prenesti. Zaradi tega je dobil vsak stražnik čutaro ruma...

VII

«Sonce, ali vidite...?» je vzkliknil na smrt obsojeni Alojz Štefanič, kazal z roko proti majhnemu, zamreženemu okencu judenburške ječe in se obrnil k svojim prav tako na smrt obsojenim tovarišem, k Antonu Hafnerju, Karlu Možini in Josi Davtoviču.

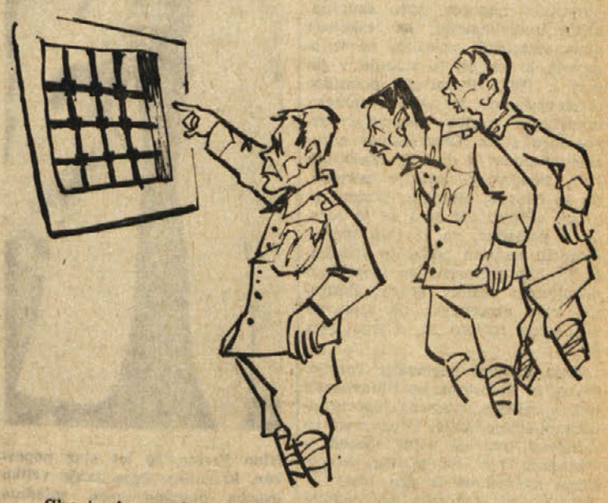

Skozi okence je res pravkar posvetilo jutranje sonce, na umazanih podnicah so zaigrali od zarje še malo zardeli žarki in napolnil celico s prečudno, razkošno svetlobo. In kakor bi ti žarki ogreli tudi srca dotlej zamišljenih in mračnih obsojencev, so se njihovi obrazi pokrili z mehkim, mladim sončnim sijajem.

(Nadaljevanje sledi)

NA SEJI VODSTVA PSI

Socialisti obžalujejo ameriško vojaško intervencijo v Kambodži

Ločena stavka uslužbencev trgovin - Stavka državnih funkcionarjev in napoved stavke poldržavnih uradnikov

RIM, 8. — Danes se je sestalo vodstvo PSI, kateremu je predsedoval tajnik Mancini, ki je izrazil željo, da bi se čimprej dokončno ozdravil poslanec Lombardi. Razpravljali so o zapletenih vprašanjih glede volitev, ratificirali so kandidatne liste za deželne svete, ki so jih predložile pokrajinske federacije, dogovorili so se tudi glede volilnega programa.

V zaključnem poročilu je rečeno, da je vodstvo PSI obširno razpravljalo o zunanji politiki in to še zlasti v zvezi z resnim položajem v Indokini. Vodstvo je ocenilo položaj na Češkoslovaški in je potrdilo socialistično stališče glede neodvisnosti in svobode tega ljudstva.

Soglasno so sprejeli resolucijo o Indokini, v kateri je rečeno, da se strinjajo s stališčem socialistične internacionale od 4. maja, ki obžaluje ameriško vojaško intervencijo v Kambodži.

Vodstvo PSI izraža ogorčenost italijanskega javnega mnenja, ko je prišlo do intervencije, ki razširja spopad, saj gre za pobudo, ki ne bo omejila spopada, temveč ga bo še zaostrila. Italijanski socialisti so solidarni z vsemi ameriškimi silami, na vseh ravneh, ki se upirajo razširitvi spopada in ki zahtevajo konec vojaške intervencije, tako da bi tudi v ZDA prevladala logika miru nad logiko vojne, da bi se pričelo s stvarnim iskanjem rešitve, ki naj konča s krvavo vojno v Vietnamu.

Vodstvo PSI je mnenja, da je dolžnost italijanske vlade, da ob vsaki priložnosti podvzame vse možne pobude za pomirjenje in da ob vseh odgovornih priložnostih podpira voljo k miru in k sodelovanju. Kot prvi korak v tej smeri, naj bi predstavljalo z italijanske strani priznanje hanojske vlade. Končno je vodstvo PSI pozvalo vse socialistične organizacije, da učinkovito posežejo v kampanjo, med katero naj obrazložijo pravilno stališče stranke.

V poslanski zbornici so danes razpravljali o referendumu in o nekaterih interpelacijah.

Predsednik senata Fanfani je govoril v Arezzu kandidatom krščanske demokracije na prihodnjih občinskih, pokrajinskih in deželnih volitvah, pri čemer se je zadržal ob splošni krizi solidarnosti v našem svetu, ob obrambi svobode in ob odgovornosti parlamenta.

Danes se je pričela ločena stavka uslužbencev trgovin, ki so jo proglasile sindikalne organizacije CISL, CGIL in UIL. Stavka zajema uslužbence velikih in malih trgovin, veleblagovnic ter trgovinskih podjetij na debelo. Ločena stavka predvideva osem ur prekinitve dela med razdobjem od 8. do 14. maja. Sindikalne organizacije so ugotovile, da je prišlo do stavke predvsem zaradi tega, ker je «Confcommercio» zavrnila pogajanja glede delovnega urnika. Sindikalne organizacije so že napovedale 24-urno vsedržavno stavko, ki bo 19. maja.

Vodilni državni funkcionarji so danes pričeli s stavko za nedoločen čas, ki jo je proglasila njih sindikalna organizacija DIRSTAT in kateri se je pridružila vsedržavna zveza pokrajinskih in občinskih tajnikov, ki bodo stavkali samo danes in jutri, ter zveza državnih inženirjev.

Sindikalne organizacije poldržavnih uradnikov so sporočile, da bodo stavkali od 13. do 21. maja.

Predsednik vlade Rumor je danes predsedoval v palači Chigi, sestanku, na katerem so bili prisotni podpredsednik vlade De Martino ter ministri: za odnose s parlamentom Ferrari-Aggradi, za zaklad Colombo, za proračun Giolitti, za finance Preti in za delo Donat Cattin. V uvodnem poročilu je rečeno, da so obravnavali pereča gospodarska, finančna in socialna vprašanja. Dopoldne pa je Rumor predsedoval seji, na kateri so obravnavali vprašanja v zvezi z Evropsko gospodarsko skupnostjo.

V Bruslju atentat proti jugoslovanskemu veleposlaništvu

BRUSELJ, 8. — Danes zjutraj so v Bruslju izvedli dva bombna atentata, enega proti poslopju, v katerem stanuje jugoslovanski veleposlanik, drugega pa proti neki jugoslovanski restavraciji. Obe poslopji sta v isti mestni četrti. Eksploziji sta nastali v zelo kratkem časovnem presledku in sta povzročili samo veliko škode na poslopjih, do žrtev pa na srečo ni prišlo.

Zdi se, da je bomba, ki so jo zagnali proti veleposlaništvu, vsebovala približno pol kilogarma eksploziva. Ko so belgijskega zunanjega ministra Harmela obvestili o atentatih, je ta takoj sprejel jugoslovanskega veleposlanika Miloša Lalovića in mu izrazil vse svoje ogorčenje za neljuba dogodka. Veleposlaniku Lalloviću je tudi zagotovil, da bodo belgijske oblasti naredile vse, kar je potrebno, da bodo ugotovile, kdo so krivci, in jih primerno kaznovale.

CANNES, 8. — V Cannesu bodo 12. maja izbrali med dekleti, ki bodo prisostvovala mednarodnemu filmskemu festivalu «Lady mednarodnega filmskega festivala 1970». Ob tej priložnosti bodo organizatorji pripravili v nekem znanem hotelu večerjo, med katero bodo predstavili prireditev «Lady Evrope in sveta», ki bo avgusta v Algheru in Ravenni.

Easthourne: Giles Wilson (v sredini z očali), sin angleškega ministrskega predsednika, pred univerzo. Mladeniča stalno straži policija, ker mu irski republikanci grozijo z ugrabitvijo

OSMI BOMBNI ATENTAT V ENEM TEDNU V GRENOBLU

Peklenski stroj eksplodiral na pritličnem oknu sodnije

Domnevni krivci: skrajneži iz vrst obrtnikov, malih trgovcev, «Kitajcev», anarhistov in drugih oporečnikov

GRENOBLE, 8. — Danes ponoči je prišlo v mestu do osmega bombnega atentata v razdobju enega tedna. To pot so si atentatorji izbrali za cilj neko pomožno zgradbo sodnijske palače, kjer so uradi preiskovalnih sodnikov in pomočnikov državnega pravdnika. Peklenski stroj je eksplodiral na pritličnem oknu ter je povzročil precej škode, na srečo pa ni zahteval človeških žrtev. Eksplozija je hudo poškodovala okno ter razbila skoraj vse šipe na oknih poslopja ter na drugih hišah v bližini.

V policijskih krogih menijo, da je treba tudi ta atentat pripisati «Revolucionarni skupini št. 2». Domneva policistov pa ni povsem utemeljena, ker mnogi trdijo, da lahko atentatorji pripadajo najrazličnejšim političnim skupinam ali oporečnikom Tako na primer mečejo krivdo na ekstremne kroge malih trgovcev in obrtnikov, ki že dalj časa nastopajo s stavkami in z raznimi protestnimi akcijami. Niso pa izvzete tudi druge struje oporečnikov: «kitajci», anarhisti ter oporečniki najrazličnejših teženj.

Atentator, ali atentatorji, so bili pri svojem delu zelo drzni. Prefekt departmaja Isére je sicer izjavil, da je nemogoče zastražiti vsak podporni steber, oziroma vsako trgovino, toda preteklo noč so oblasti poskrbele za izredno stroge varnostne ukrepe. Po mestu je kar naprej krožilo več kot 30 policijskih patruljnih avtomobilov. Kljub temu se je atentatorjem posrečilo priti do sodišča ter položiti naboj na okno.

Kot smo že omenili, je prišlo v prejšnjih dneh do osmih bombnih atentatov. Neki peklenski stroj pa je eksplodiral v bližini naftovodne črpalke blizu Riveltourdana.

Policijske organe mika seveda najbolj, da bi pripisali te atentate raznim skupinam obrtnikov in trgovcev, ki že dalj časa protestirajo zaradi gospodarske in davčne politike francoske vlade. Danes so predstavniki teh skupin oporečnikov sklenili, da bodo nadaljevali protestno akcijo še z večjo neizprosnostjo. Na plenarni seji delegatov organizacije CID - UNATI (ki spada med najbolj borbene), ki so zastopali člane 73 francoskih departmajev, so ugotovili, da je dialog z oblastmi sploh nemogoč. Zato so sklenili, da člani organizacije še nadalje ne bodo plačevali davkov, da bodo dvignili iz bank in hranilnic svoje vloge in da bodo proglasili stavko za nedoločen čas.

Po plenarni seji so se sestali člani ožjega odbora, ki so za zaprtimi vrati preučili posledice kazenske obsodbe tajnika organizacije Gerarda Nicouda. V tej zvezi je ožji odbor izjavil, da obsoja atentate in nasilja, ki se vsak dan dogajajo v Grenoblu, to je v mestu, kjer je bil Nicoud obsojen. Upoštevati pa je treba — so izjavili — duševno reakcijo ljudi, ki čutijo, da je njihov gospodarski obstoj ogrožen.

Pravijo, da ta izjava prepričljivo dokazuje, da organizacija obrtnikov in malih trgovcev ni odgovorna za atentate. Ne izključujejo pa možnosti odgovornosti posameznikov.

Verjetno šele decembra ali morda kasneje izstrelitev «Apolla 14»

NEW YORK, 8. — Verjetno ne bodo ameriški tehniki izstrelili vesoljske ladje «Apollo 14» pred 3. decembrom, možno pa je, da bodo izstrelitev odložili na prihodnje leto, ker morajo nujno izvršiti nekatere spremembe na rezervoarjih kisika servisnega modula, da bi omejili nevarnost eksplozij.

Ekipa, ki bo sestavljala posadko «14» bo ista, ki so jo izbrali že pred tremi meseci, to se pravi Alan Shepard, Stuart Roosa in Edgard Mitchell. Shepard in Mitchell ne bosta pristala na področju, ki so ga izvedenci izbrali za njuno odpravo pred nekaj meseci, temveč bosta poskušala pristati na visoki planoti «Fra Mauro», na kateri bi moral pristati «Apollo 13», če ne bi prišlo do vesoljskega brodoloma.

Thomas Paine, ravnatelj NASA, je poudaril, da potrebujejo tehniki za preučevanje vseh potrebnih sprememb, ki naj bi zavarovale polete pred nevšečnosti, ki so se pojavile pri zadnjem poletu, nekaj mesecev. Same spremembe zahtevajo tudi nekaj mesecev dela, kar bo precej zakasnilo izstrelitev. «Vsekakor nameravamo in želimo biti popolnoma gotovi, da bodo vsi stroji in priprave brezhibno delovali preden izstrelimo vesoljsko ladjo,» je nadaljeval Paine, «šele nato bomo določili točen datum vesoljske odprave».

Preiskava tehnikov naj bi bila zaključena do 1. junija. Do sedaj so tehniki ugotovili, da je eksplozija nastala 205.000 milj daleč od Lune in da jo je verjetno povzročil kratek stik, ki je nastal zaradi žic pri napravah za ohlajevanje stroja, ki so se pregrele.

V zvezi z vprašanjem področja na katerem naj bi vesoljska ladja «Apollo 14» pristala, je Paine razložil, da so izvedenci sklenili, da je treba predvsem preiskati visoko planoto Fra' Mauro, ker je ta zelo zanimiva za znanstveno raziskovanje. Sklepajo namreč, da so njene kamenine nastale že pred 5 milijardami let.

LJUBLJANA, 8. — Danes so v Ljubljani ustanovili 22-članski iniciativni odbor za izdajo reprezentančne monografije o Sloveniji. Odbor sestavljajo najuglednejše osebnosti slovenskega družbenega, političnega in kulturnega življenja. Na seji, ki ji je predsedoval podpredsednik republiškega izvršnega sveta dr. France Hočevar, so sklenili zaupati pripravo tega dela založbi Mladinska knjiga, ki bo knjigo izdala prihodnjo pomlad. To delo, ki bo objavljeno v nekaj svetovnih jezikih, naj bi svetu dostojno predstavilo Slovenijo in Slovence.

RIM, 8. — Jutri bodo v Rimu začeli že tradicionalno «Rimsko polifonično pomlad», ki jo organizira ORSAN. Prvi koncert bodo izvajali v «auli magni» v Antonianski univerzi. Nastopila bosta dva zbora, «Astra» iz Parme, ki ga vodi Elena Salvarani — Frambati, in zbor «Palestrina», ki ga vodi Mauro Lulli. Na sporedu bodo hvalnice in skladbe iz XIII. stol. in «Ars nova fiorentina» iz XIV. stol.

TURŠKA, IRANSKA IN PAKISTANSKA POSLANICA

Poziv velesilam za rešitev arabsko-izraelskega spora

SMIRNA, 8. — Državni poglavarji Turčije, Irana in Pakistana, to je držav, ki so povezane s pogodbo o «Regionalnem sodelovanju» na raznih področjih njihove dejavnosti, so se sestali v Smirni, kjer so obravnavali razna vprašanja, ki zadevajo vse prizadete države.

Na sestanku so sklenili ,da pošljejo predsedniku ZDA Nixonu, ter ministrskemu predsedniku Sovjetske zveze Kosiginu poslanico glede spora na Srednjem vzhodu.

Sestanka v Smirni so se udeležili turški predsednik Cevedet Sunay, iranski šah Mohamed Reza Pahlevi in pakistanski predsednik Mohamed Yahya Khan. Navzoči so bili tudi ministrski predsednik Turčije in Irana Demirel in Hoveyda, zunanji ministri Turčije in Irana Caglayangil in Ardeshir Zahedi, pakistanski minister za trgovino Ahsamul Haq in drugi visoki funkcionarji treh držav.

V poslanici, ki so jo trije državni poglavarji poslali predsedniku Nixonu in ministrskemu predsedniku Kosiginu je rečeno med drugim: «Stalno poslabšanje stanja na Srednjem vzhodu je za nas zelo zaskrbljujoče. Bojimo se, da bo prišlo prej ali slej do trenutka, ko se ne bo mogla več ustaviti stopnjevanju arabsko izraelskega spopada. V Rabatu smo skupaj z drugimi arabskimi državnimi poglavarji in državniki naslovili na vse člane mednarodne skupnosti ter še posebej na svetovne velesile poziv za pospešitev naporov, tako skupnih, kakor individualnih, za takojšen umik izraelskih vojaških sil iz ozemelj, ki so jih te zasedle v juniju l. 1967.» Podpisniki poslanice poudarjajo, da je njihova zahteva upravičena spričo resolucije varnostnega sveta Organizacije združenih narodov z dne 22. novembra 1967. Poudarjajo nadalje potrebo, da se čimprej izvedejo ustrezni ukrepi. «Prepričani smo — je rečeno v poslanici, da bi taki ukrepi ustvarili na tem področju vzdušje, ki bi bilo primerno za morebitno miroljubno rešitev spora. Pozivamo vašo ekscelenco, da zastavite vse svoje napore za dosego tega cilja.»

Trije državni poglavarji Turčije, Irana in Pakistana so obravnavali tudi vprašanje vojne na jugovzhodnem področju Azije. V tej zvezi so zahtevali, naj se vojni spopad v Vietnamu reši na podlagi ženevskega sporazuma iz leta 1954.

Udeleženci srečanja so nadalje poudarili svojo privrženost načelom organizacije Združenih narodov, načelom miroljubne rešitve vseh mednarodnih sporov, mednarodne razorožitve ob dejanskem mednarodnem nadzorstvu.

Udeleženci vrhunskega sestanka so nadalje razpravljali o splošnih vprašanjih miru na svetu, a še posebej o vprašanjih, ki zadevajo odnose med izraelsko vlado in arabskim svetom. Sklenili so med drugim tudi, da bodo tesno sodelovali pri ustanovitvi enotne letalske družbe.

Kmetijski sejem v Novem Sadu

NOVI SAD, 8. — Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Nikola Milanić je odprl danes 34. mednarodni kmetijski sejem v Novem Sadu na katerem sodeluje 1400 razstavljavcev iz Jugoslavije in številnih drugih evropskih in izvenevropskih držav. Slovesne otvoritev sejma se je udeležil tudi predsednik zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič in druge jugoslovanske visoke osebnosti.

Nino Ferrer, 30 let star popevkar, ki zadnje čase žanje veliko uspeha posebno med mladino

UMORIL JE SEDEM MOŠKIH

Mladoletni kriminalec ali žrtev krivične družbe?

17-letnega mladeniča je življenje privedlo do najnižjih in najsramotnejših razvad, ki so bile vzrok, da je postal morilec

MEXICO, 8. — Mehiška policija je danes «predstavila» časnikarjem mladeniča, ki je zadnje čase po vsej državi znan kot «davitelj z robcem». 17-letni dolgolasec Antonio Contreras Monroy je pred časnikarji ves čas prehajal od smeha do solz, potem se je spet smejal in spet razjokal. Med smehom in jokom je razložil, da je do smrti pretepel in nato zadavil sedem moških. Umoril pa jih je, ker ga niso redno plačevali. Jasno je, kakšen odnos je bil med mladeničem in moškimi, s katerimi je zahajal v družbo. Časnikarjem je še povedal, da je nekatere umoril, ker so bili preveč ljubosumni in so ga nadlegovali.

Mehiška policija je mladeniča zasledovala že celih štirinajst mesecev. Njegova značilnost je bila, da je davil svoje žrtve z velikimi rumenimi robci. Da mu je prišla do živega, je policija uporabila «človeške vabe». Agentom je uspelo, da so ga aretirali, ko je mladenič zapuščal stanovanje profesorja Samuela Munguia Martineza, ki ga je seveda tudi poskusil zadaviti. Opazili so ga sosedi, ki so nemudoma obvestili policijo. Agenti niso pričakovali drugega in so se z največjo naglico odpravili na kraj. Uspelo jim je tako, da so ga ujeli.

«Moral sem jih ubiti,» je med tiskovno konferenco izjavil mladenič, «ker so me vedno bolj uvajali v najnižje in najsramotnejše razvade, poleg tega mi nekateri niso hoteli izplačati obljubljenih vsot.»

Podrobno je nato opisal umor Vicenta Mene Pereza, katerega truplo so agenti našli v nekem stanovanju preteklega decembra. «Bil sem v kinu s svojim dekletom,» je povedal, «ko sem pa ostal sam se mi je približal in me udaril, češ da sem mu bil nezvest. Skupaj sva šla nato v neko stanovanje, kjer je bilo v začetku vse prav, na koncu se je pa opil in me spet pretepel. Tudi sam sem ga začel pretepati in končno sem ga še zadavil z velikim rumenim robcem.»

Nadaljeval je z opisom nekaterih drugih umorov, priznal pa je, da prav za prav niti sam ne ve, koliko oseb je umoril, ker ni prebiral časopisov. Policija trdi, da mu vsaj trije umori niso uspeli.

Antonio Contreras Montoy že dolgo let nima več staršev in že od najmlajših let živi na cesti. Med srečanjem s časnikarji je večkrat izbruhnil v histerični smeh, večkrat so ga zalile solze, da so ga morali komisarji tolažiti in ga nagovarjati z očetovskim glasom.

Iz mladeničevih osebnih podatkov je točno razvidno, da je to že spet žrtev družbe, socialnih nepravic ali enostavno razmerja in pogojev, v katera je zašla sedanja družba. Ostanek svojega življenja bo po vsej verjetnosti preživel v kaki kriminalni bolnišnici, kjer se mu verjetno ne bo godilo slabše kot do sedaj.

IZ TRŽAŠKE KRONIKE

VČERAJ ZJUTRAJ V TRSTU

Sestanek med deželno vlado in sindikati za stanovanja, zdravstvo in javne prevoze

Ustanovljeni sta bili dve delovni komisiji za stanovanjsko politiko in prevoze V njih bodo predstavništva sindikalnih organizacij - Berzantijeva zagotovila

Na sedežu deželne uprave v Trstu so se včeraj zjutraj sestali predstavniki deželne vlade in sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL. Razpravljali so o perečih vprašanjih zdravstvene reforme, stanovanjske politike in prevozih.

Gre v bistvu za nadaljevanje razgovorov, ki so se pred časom že pričeli, med deželno vlado in sindikalnim predstavništvom že lanske jeseni. Tedaj so sindikati in deželno predstavništvo sklenili, da se sestavi nekaj delovnih skupin, ki so ves ta čas razpravljale in preučevale možne rešitve nekaterih postavljenih vprašanj. Namen teh sestankov je ugotoviti, kakšne so možnosti deželnih posegov v ta vprašanja in kakšne pobude bi lahko uresničila deželna uprava za njihovo rešitev.

Glede stanovanjskega vprašanja so sindikati zahtevali, naj se dežela v večji meri zavzame na tem področju, kjer se v nekaterih deželnih centrih kaže določena zaostritev vprašanja. Dežela bi morala jamčiti za popolno zadovoljitev najbolj perečih potreb. Sindikalisti so stvarno predlagali, naj bi deželna uprava finančno potencirala deželni zakon št. 15 iz lanskega julija, ki predvideva posege za gradnjo ljudskih stanovanj.

Predsednik Berzanti, ki so ga spremljali nekateri odborniki, je dejal sindikalistom, da se deželna vlada zaveda važnosti tega vprašanja in da so v tekočem finančnem letu že izdelali poldrugo milijardo lir. Deželni odbornik za javna dela Masutto pa je orisal trenutni položaj na tem področju in dal sindikalistom na razpolago statistične podatke o povpraševanju stanovanj v nekaterih deželnih centrih. Obenem je Masutto orisal deželne posege na tem področju in v kakšni meri so sprejete obveze že uresničene.

Berzanti je še dodal, da upa deželna uprava, da bo iz deželnega proračuna razpolagala še z nekaterimi drugimi visokimi vsotami, kakor tudi, da se bodo prejemki deželne uprave v tekočem letu nekoliko povišali. Obljubil je zato, da bodo pripravljeni načrti za nove deželne posege v višini milijarde lir.

Glede na zahteve o ureditvi vprašanja ljudskih gradenj tudi z izkoriščanjem možnosti, ki jih nudi zakon št. 167 je Berzanti zagotovil, da bo uradno umeščena delovna komisija, ki jo bodo sestavljali predstavniki deželne uprave, odgovorni za IACP v raznih mestih dežele in sindikalni predstavniki. Namen te komisije bo preučiti vse možnosti za nadaljnje posege na tem področju.

Drugo vprašanje, ki so ga na včerajšnji seji načeli sindikalisti, je bilo vprašanje javnih prevozov v deželi. Odborniki so sindikalistom v tem smislu orisali zadnji zakonski osnutek, o katerem smo pisali že v naši predvčerajšnji številki.

Sindikalisti so izrazili samo zaskrbljenost, da bi ne prišlo do razsipanja razpoložljivih sredstev in izrekli upanje, da bodo deželni posegi težili tudi po preureditvi deželnih prevoznih mrež.

Tudi na tem področju bo ustanovljena posebna delovna komisija, v kateri bodo predstavniki deželne vlade in sindikatov.

Tretje vprašanje je zadevalo zdravstveno reformo in ureditev potrebne mreže otroških jasli. Berzanti je zagotovil, da je zakonski osnutek o ustanovitvi deželnih sanitarnih enot že pripravljen in da ga bo deželni svet v kratkem preučil in odobril. Sindikalisti so predložili, naj bi se te zdravstvene enote uredile najprej v manj razvitih področjih in naj bi v njihovih upravah sedeli tudi predstavniki delavcev, ki bi jih imenovali sindikati iz vrst prebivalcev, katerim so zdravstvene enote namenjene.

O otroških jaslih je Berzanti orisal storjene deželne ukrepe, ki predvidevajo strošek v višini 2 milijard lir za ureditev približno 25-30 otroških jasli. Dežela bo tudi podprla v višini 70-odstotnega kritja, gradnjo novih otroških jasli.

Umeščena deželna komisija za kulturo in umetnost

Deželni odbornik za šolstvo Giust je včeraj popoldne začel prvo sejo deželne komisije za umetnost in kulturo, ki jo predvideva zakon z dne 2. julija lani in je pristojna za deželne posege v prid kulturnih in umetniških dejavnosti v Furlaniji - Julijski krajini.

Komisija bo izrekala svoje mnenje in svetovala stvarne rešitve glede naslednjih vprašanj: 1. razvoj kulturnih dejavnosti, za katere bo dala pobudo dežela sama in odnosi deželne uprave z ustanovami, ki delujejo na področju kulture; 2. deželne finančne podpore za kulturno dejavnost ustanov in pobude v tem smislu; 3. splošna in posebna vprašanja, ki se bodo občasno postavljala in jih bo treba reševati v skladu s čl. 1. deželnega zakona o tej komisiji, ki je imenovana za dobo štirih let.

Na prvi seji je odbornik Giust pozdravil člane komisije v imenu deželne uprave in poudaril nato dva osnovna pogoja, na katerih temelji sklep deželne uprave o ustanovitvi komisije. Ta pogoja sta: začetek kulturnega načrtovanja v deželi in, drugič, poskus uresničevanja novih odnosov med deželno ustanovo in kulturnimi organizacijami.

Giust je posvetil del svojega govora zakonskim normam, ki urejajo praktično delo komisije same in poročal o tem, kako je deželna uprava razdelila finančna sredstva, ki jih je bila v letu 1969 namenila za razvoj kulturnih dejavnosti. Teh finančnih sredstev je bilo v prejšnjem letu v višini 400 milijonov.

Pomembna izkušnja na tej poti, je dejal Giust, je bila ustanovitev in nato dejavnost deželnih centrov za kulturne storitve.

Člani komisije za kulturo in umetnost pa so, poleg odbornika za šolstvo in izobrazbo Giusta, tudi predstavnik goriške pokrajine Vezil, pokrajinski komisar v Trstu prefekt Molinari, predstavnik videmske pokrajine Gioffrè, Origone, rektor tržaškega vseučilišča, Buonomo, skrbnik za spomeniško varstvo v deželi, Fogolarijeva, spomeniška skrbnica v beneških pokrajinah, Botteri, Rizzi, prof. Alojz Rebula, Apih, Cesare, Roccaforte, Tosacano, Colli, Spangher, direktor za kulturne storitve pri deželnem odborništvu za šolstvo in izobrazbo Vernier. Ni še imenovala svojega predstavnika pokrajinska uprava v Pordenonu.

Sindikalni nastop

Sindikalni vrvež se v pripravi na bližnje splošne stavke v nekaterih strokah polagoma miri, vendar je v nekaterih strokah sindikalni spor za obnovitev delovnih pogodb še odprt. Tako na primer med zasebnimi prevozniki, se pravi uslužbenci zasebnih avtobusnih podjetij, ki pri nas v glavnem povezujejo mesto z okolico, s Krasom in z Bregom. Ni slučaj torej, če se od časa do časa sliši, da ta ali ona proga nekega dne ni delovala. Podobno kot v velikih industrijskih podjetjih so namreč tudi zasebni prevozniki šli na linijo razčlenjenih stavkovnih nastopov. Kratke prekinitve dela se vrstijo v podjetjih, marsikdaj tudi na svojevrsten način. V Furlaniji se je celo pripetilo, da se je stavka pričela po odhodu avtobusa in prihodu na določeno postajo ali potem, ko je voznik opravil prvo rundo prevozov.

Za sedaj še ne bo posebnih stavk na tem področju, pač pa se predvideva v sindikalnih krogih oživitev podobnih razčlenjenih prekinitev dela v prihodnjem tednu, v skladu s sklepi, ki jih bodo sprejela deželna sindikalna vodstva v ponedeljek.

Sindikalni spor se je odprl tudi v sanatoriju za pljučne bolezni pod Obeliskom, kjer se zdravstveno osebje že dalj časa zavzema za reformo preventivnega zdrastva v same INPS, upravno in drugo osebje pa izraža solidarnost državnim uslužbencem, ki so prav te dni stavkali. Tako je osebje zapustilo delovna mesta (zagotovljena je bila samo nujna oskrba, da bi ne oškodovali bolnikov) v sredo, zdravniki pa včeraj. Ni izključeno, da bodo tudi organizacije bolnikov, ki pripadajo v glavnem «socialno bolnim» za tbc (ULT-CGIL itd.), okličale kak sindikalni nastop in izrekle solidarnost zdravnikom.

Na sedežu KD zasedanje o EGS

V prostorih deželnega odbora Krščanske demokracije je bil drugi sestanek za proučitev vprašanj, povezanih z novimi odnosi Evropske gospodarske skupnosti s tretjimi državami in še posebno z Avstrijo. Sestanku je predsedoval podtajnik za zunanjo trgovino Belci. Kot izvedenec se je udeležil sestanka podravnatelj za gospodarske zadeve zunanjega ministrstva opolnomočeni minister Cesidio Guazzaroni. Sestanka so se udeležili tudi deželni odbornik Stopper, predsednik trgovinske zbornice Caidassi, predsednik pristaniške ustanove Franzil, glavni ravnatelj pristanišča Colautti, operaterji in tehniki dr. Maurel, dr. Parisi, dr. Sardo, kom. Vatta in vodja oddelka za gospodarska vprašanja KD v Trstu Luciano Russo.

Med daljšo razpravo so proučili teme, ki so se nanašale na bodočnost Trsta in dežele v pričakovanju pogajanj za sporazum med EGS in Avstrijo ter razne plati bodočega sporazumov. Obširno so obravnavali tudi razna vprašanje EGS v povezavi z Italijo in našo deželo tudi kar se tiče preferenčnih tarif za Nemčijo. Končno so obravnavali položaj pristanišč na gornjem Jadranu ter poudarili potrebo razgovorov z Jugoslavijo za sodelovanje med pristanišči, ki sedaj konkurirajo med seboj.

Sporočilo obrtniške bolniške blagajne

Vodstvo pokrajinske obrtniške bolniške blagajne sporoča, da so po občinskih oglasnih deskah in na sedežu v Ul. Udine 19 objavljeni za 10 dni seznami volilnih upravičencev za volitve upravnih organov bolniške blagajne. Volilni upravičenci so lastniki obrtniških podjetij, ki so vpisani v davčne sezname za leto 1969 in ki niso opustili svoje dejavnosti v preteklem letu. Nimajo torej volilne pravice, kdor je bil vpisan po 31. dec. 1969.

Prizadeti lahko vložijo priziv do 19. maja na Osrednji odbor Vsedržavne federacije obrtniških bolniških blagajn.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Kdo je po zakonu obvezan poravnati zaostale dajatve

Zakaj ni bolniške blagajne za upravičence socialnih pokojnin

V zvezi z našim zadnjim člankom o pokojninah za preživele nam je čitateljica A. L. zastavila sledeče vprašanje:

Kot vdova prejemam že nekaj let pokojnino za preživele, tako zame kot za oba otroka, ki nista še polnoletna. Znano mi je, da se vdovi v primeru ponovne poroke odvzame pokojnina. Zanima me ali se odvzame tudi tisti del pokojnine, ki pritiče otrokom, ali pa ta del pokojnine ostane nespremenjen, oziroma se spremeni. Naj omenim še, da prejemam pokojnino od socialnega zavoda INPS.

Vdovi je v slučaju poroke odvzeta pokojnina, vendar pa ji pritiče od časa do časa še manjši znesek, katerega celotna vsota ne presega dveletnega zneska celotne pokojnine. Otroci pa prejemajo še naprej pokojnino do 18. leta starosti oziroma 21. ali 26. leta, če nadaljujejo s študijem. Ta pokojnina se jim še poveča, kot da bi bili otroci sami preživeli. V konkretnem primeru je naša čitateljica prejemala 80 odst. višine moževe pokojnine. V primeru njene poroke bodo isto višino pokojnine prejemali njeni otroci.

Čitatelj Pečarič J. pa nam piše:

Pred nekaj meseci sem dopolnil 60. leto in zaprosil za upokojitev. Pri zbiranju potrebnih dokamentov sem ugotovil, da mi delodajalec ni za določeno dobo plačeval socialnih dajatev. Obrnil sem se na «patronat», ki je posredoval, da je delodajalec doplačal pri socialnem zavodu še vso nekrito dobo. Sedaj pa delodajalec zahteva od mene, da mu povrnem tisti del socialnih dajatev, ki jih mora plačati delavec in to v višini 90 odst. plače. Zanima me, ali je zahtevek delodajalca upravičen in če sem vezan na to povračilo ali ne?

Pokojninski zakon iz leta 1952 pravi, da delodajalec, ki ni pravočasno plačal socialnih dajatev, ali ki jih je plačal v manjši meri, kot je bilo predvideno, je naknadno dolžan plačati celotni znesek socialnih dajatev in sicer tako svoj delež, kot delež, ki pripada v plačilo delavca. Na podlagi gornje norme ni naš čitatelj dolžan povrniti delodajalcu nobenega zneska.

Znano je, da so vsi upokojenci, poleg pokojnine, deležni tudi bolniške blagajne — nam piše čitatelj Jakob A. — vendar se to ni zgodilo s tistimi, ki prejemamo socialno pokojnino. Zakaj taka diskriminacija, ko smo vendar starejši ljudje mogoče bolj potrebni zdravniške pomoči, kot tistega skromnega mesečnega zneska, ki so nam ga podelili.

Obstaja splošno veljavno načelo, ki pravi, da so vsi upokojenci deležni tudi bolniške blagajne. Kmalu po izidu pokojninskega zakona, ki je določil socialno pokojnino, pa je INAM izdal posebno okrožnico, v kateri pravi, da ne priznava tega načela v prid socialne pokojnine, ker ta pokojnina ne izvira iz določenega zavarovalnega razmerja temveč je le podpornega značaja. Pomanjkljivost zakona, ki ni točno določil, da upravičenost socialne pokojnine imajo tudi pravico do bolniške blagajne, je takoj izrabil INAM, ki te pravice danes ne priznava. Upamo lahko samo, da bo o tem problemu prišlo čimprej do ustrezne zakonske ureditve.

UREDNIŠTVO: TRST - UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 - Poštni predal 559 - PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 - UPRAVA: TRST - UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 - Telefon 37-338, 95-823 - NAROČNINA: mesečno 950 lir — vnaprej, četrtletna 2.700 lir, polletna 5.200 lir, celoletna 9.600 lir, letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir, SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) - Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 - Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani - 501-3-270/1 - OGLASI: Cena: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, legalni 400, osmrtnice 150 lir - Mali oglasi 50 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst.